45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 158 Կ. ՊՈԼԻՍ 23 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ/5 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1901 24 ՐԷՃԷՊ 1319 — 23 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1317 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ-Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆԵՐԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալը Ալի ճաssէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائره خصوصه

ԿԱՐՃ ՔԱՐՈԶՆԵՐ

ՍԵՐՄԱՆԱՑԱՆԻՆ ԱՌԱԿԸ

«Ահա՛ եկ սերմանացան սերմանել.» (Մատթ. ԺԳ. 3) Աւետարանի այս գրելիսն պարունակած եօթը առակները, իբր բաղկացուցիչ միւնոյն դաղափարի զարդացումն, պէտք է միասին քննուին։ Սերմանացանին առակը կը բացատրէ ա՛յն դժուարութիւնները որոնց կը պատահի Աստուծոյ արքայութիւնը մարդոց սրտերուն մէջ հաստատուելու ժամանակ. որոմի առակը ցոյց կու տայ մեզ ա՛յն արգելքները որ կը դադրեցնեն Աստուծոյ արքայութեան զարդացումը։ Մանանեխի հատի առակը կը նկարագրէ անոր սքանչելի աճումը։ Ծածկեալ գանձի առակով կը սովորինք այս արքայութեան անգին արժէքը։ Մեծագին մարգարիտը կը ներկայացնէ մեզի անոր գեղեցկագիտական ու յանկուցիչ կողմը։ Այս առակները ուրախի առակին եղբայրութիւնն են։ Մահը բարիները և չարերը կը հաւաքէ, յետոյ կը հասնի վերջին բաժանումը։ Այս ուսուցումներէն մեր քաղելիք դասը սա պիտի ըլլայ թէ պէտք է վարուինք այնպիսի զգոյշ եղանակ մը որ կարող ըլլանք ընդունիլ Աստուծոյ խօսքը։ եթէ մենք լաւ կերպով ընդունինք զանի, Աստուծոյ եւ արդարներուն հետ պիտի բնակինք։ Եթէ գէշ կերպով ընդունինք զանի, յաւիտեան պիտի վտարուինք։ Հիմակ կը փափաքիմ որ ձեր ուշադրութիւնը դարձնէք այս առակներէն առաջինին՝ սերմանացանին։

1. Սերմանացանը Յիսուս Քրիստոս է։ Մարդոց սրտին և մտաց մէջ, Աստուծոյ արքայութեան սերմը ցանելու համար եկած է ան։ Մրբ սկսուած է այս գործը, իր ղոնը՝ աշխարհի արարչագործութենէն յառաջ կատարած էր, ինչպէս ըսած է մեզ։ Առաջին պատուիրաղանցութենէ վերջ, Աստուած խոստացաւ թէ՝ կնոջ սերունդը պիտի ջախջախէ օձին գլուխը, այս խոստումը, իբր սերմն ցանուեցաւ մեր առաջին նախածնողաց ամայացած սրտին մէջ, մեր նախածնողքէն փոխանցեցաւ Նոյի և ուրիշ մարդոց սրտին մէջ։ Աստուած յետոյ կանչեց Աբրահամը և դանիկա աւանդապահն ըրաւ փրկութեան խոստումին. յետոյ խօսեցաւ Մովսէսի։ Հրէական տնտեսութեան դարերու մէջ, Աստուծոյ արքայութեան սերմը ցանուեցաւ հրեշտակներու, տեսիլներու եւ մարգարէութիւններու միջոցաւ։ Վերջապէս սերմանացանը եկաւ, մէկ քանի տարիներ ցանեց իր սերմերը և սերմանացանի իր գործը շարունակելու համար Առաքեալները և անոնց միջոցաւ բոլոր դարերու բարեպաշտ մարդերը ընտրուէ վերջ, երկինք վերացաւ։

2. Սերմը՝ բանն է։ Խոստումը անտարակոյս բանն է, կամ, կրնանք ըսել, Աստուծոյ յաւիտենական խօսքն է, ինչպէս կը կարդանք, «Ի սկզբանէ էր բանն և բանն էր առ Աստուած և Աստուած էր բանն։» Բանն՝ Քրիստոս է։ Քրիստոս՝ նոյն իսկ սերմն է։ Աստուածաշունչը՝ ժամանակին ծնունդն է, բայց բանն ի յաւիտենից է, ժամանակէն յառաջ է. Յիսուս ո՛չ միայն սերմանացանն է, այլ նաև սերմն, որ պէտք է ցանուի մարդոց սրտին մէջ։ Վերջապէս ան կը ցանէ իր վարդապետութիւնները, իր ճշմարտութիւնը եւ իր անձը կը զոհէ։ Ահա ասով կը տարբերի Սոկրատէն, Կոնֆուկիոսէն, Պուտայէն որք իրենց աշակերտներուն վարդապետութիւններ սովրեցուցած են, Քրիստոս ճշմարտութիւնը կը սովրեցնէ, բայց նոյն ինքն է ճշմարտութիւնը, Անիկա՝ զինքը մտիկ ընողին սրտին մէջ կը ներտնկուի։ Ահաւասիկ թէ՝ մենք ինչո՞ւ համար կը քարոզենք Յիսուս Քրիստոսը։ Ո՛չ թէ մեռեալ ուղղափառութիւն մը- այլ ճշմարտութիւն մը՝ որ Աստուծոյ կեանքն ունի իրեն մէջ, զգուշացէք թէ ինչպէ՛ս պիտի ընդունիք աստուածային այս սերմը։ Այս սերմին նկատմամբ, հետեւեալ խորհրդածութիւնները ընենք։

Ա. Սերմը սովորաբար արտէն կեղեւ մը ծածկուած է. — Նոյնպէս Քրիստոս՝ կենդանի Աստուածը՝ մարմնացաւ ծածկութիւն մը ծածկուած է, «ոչ է սա որդի հիւսան». Աստուած մարմին առած է, ո՞վ կրնար հասկնալ զանի. եթէ այս մարմնաւոր կերպարանքով երկրի վրայ երեւցած չըլլար, ի զուր և յաւիտենապէս պիտի վիճէինք Աստուծոյ որդւոյն վրայ, ինչպէս փիլիսոփաները լոյսին մէջ, «Ով որ կը լսէ իմ խօսքերս, կ'ըսէ Յիսուս, յաւիտենական կեանք պիտի ունենայ»։ Բայց այս խօսքերը «հոգի և կեանք» են, բառերն արտաքին ծածկոյթն են, եթէ մենք բառերը միայն կարդանք Քրիստոսի խօսքը չենք կրնար հասկնալ։ Այսպէս մենք պէտք է զգուշանանք մէկ կողմէն՝ զուտ վարդապետական քրիստոնէութենէն, մեռեալ ուղղափառութենէ, և միւս կողմէն ալ միստիքականութենէ։ Մարդիկան որ՝ վարդապետական տեսակէտով, ծայրայեղօրէն խստապահանջ են, քրիստոնէական ճշմարտութեանց վրայ կատարելապէս ուղիղ դաղափարներ ունենալով՝ կրօնի կենսական սկզբունքներու վրայ ո՛ւ և է ծանութիւն չունին, արտաքին ծածկոյթը կը դիտեն, բայց ոչ ներքին կեանքը։ Ուրիշներ ընդհակառակն, կրօնքին միայն հոգեկան կողմէն սիրահարուած անբանաւոր միստիքականութեան մը մէջ կը գլորին։ Ոմանք կ'ըսեն «ընձիւղը ոչ ինչ է», և ապացուցանելու համար զանի, սերմէն ընձիւղը կը հանեն և կեղեւը կը ցանեն։ Ուրիշներ կ'ըսեն «կեղեւը ոչինչ է, ընձիւղը կենսական տարրը կը պարունակէ և միայն ան է կարեւորը», կեղեւը կը հանեն և ընձիւղը կը ցանեն։ Ասոնք երկուքն ալ հոգեկան հունձք չեն կրնար քաղել, վասն զի ընձիւղը և կեղեւը հաւասարապէս էական են և չեն կրնար բաժնուիլ։ Նոյնպէս մենք ալ պարտինք ընդունիլ գրաւոր խօսքը, առանց տեսութենէն կորսնցնելու անոր պարունակած կենդանի տարրը։ Բ. Դիտենք նաև թէ՝ «կենսական տարրը սերմին մէջ է և ո՛չ թէ հողին. — որչափ որ ուզէք կրնաք մշակել և պարարտացընել հողը, առանց սերմի կրօն-քան մը չէք կրնար քաղել։ Դիտուածները հիմակ բարձի թողի ըրած են ինքնաբերական սերումի սկզբունքը. սակայն և այնպէս շատ մարդիկներ տակաւին կը կարծեն թէ՝ մեղքի մէջ բնականապէս մեռած սերմը ինքն իրեն կրնայ վերածնիլ։ Կեանքն ինչպէս կրնայ դուրս գալ մահուընէ։ Կրօն. կեանքը սերմին մէջ է և ո՛չ թէ այն սրտին՝ ուր սերմը պիտի ցանուի։ Բանն Աստուծոյ ընդհակառակն. անհուն զօրութիւն մ'է, վասն զի կենդանի է Ան։ Դ. «Իւրաքանչիւր սերմ իր տեսակին համեմատ կը պտղաբերի»։ —Փուշերու վրայէն խաղող չքաղուիր, և ո՛չ ալ տատասկէն՝ թուզ։ Դուք չէք կրնար չարիք ցանել և բարիք քաղել։ Քրիստոս կ'ըսէ. «ամենայն ծառ բարի՝ պտուղ բարի առնէ, և ծառ չար՝ պտուղ չար առնէ։ Ո՛չ կարէ ծառ բարի՝ պտուղ չար առնել, և ոչ ծառ չար՝ պտուղ բարի առնել... Ապա ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա»։

ՄԿՐՏԻՉ ՎՐԴ. ԱՂԱՅԻՆՈՒԻ

Մաքրիքիքներն բաժանարդ գրուիլ փափաքողներ, թող հաճին դիմել Սթամպոն փողոց Ջրավաճառ Յակոբ աղայի ուրկէ կրնան բաժանորդագրուիլ։ Թերթերը միշտ պիտի ստանան առաջին թրէնով։

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՔՈՎ

Հրապարակի վրայ՝ ամէն տեսակ գործերու մէջ կը տեսնենք դեռատի պատանիներ, ոմանք՝ ազգային վարժարաններէ շրջանաւարտ և ոմանք ալ երիտասարդական վարժարաններ կիսատար ձգելով՝ հրապարակ եղած։

Բայց ասոնցմէ շատերը թողած չեն ուսումնքն՝ ինչպէս թողուցին դպրոցը։ Ինքնօգնութեամբ կ'աշխատին։ Հին ու նոր, ֆրանսերէն ու հայերէն գրքեր և թերթեր կը թղթատեն ասոնցմէ բան մը սովրելու նպատակաւ, և կամ ժամանակն պարապ չանցնելու համար։ Կարող են խօսիլ ֆրանսերէն և քիչ շատ ալ կրնան հասկնալ գրուածք, թէեւ չունին բարձր կարողութիւն, բայց կայ անոնց մէջ այդ փափաքը, ինչ որ օգտակար է։

Միթէ կա՛յ անոնց աշխատութիւնները գնահատող, զանոնք քաջալերող ու յարգող վաճառական մը. երբեք ու երբեք։ Ի՞նչ կը կարծէիք անոնց այդ աշխատութեանց փոխարէնը։ արաթական կամ ամսական չնչին գումար մը որ հազիւ հաց կը բաւէ տղուն անձնական ծախքերուն։

Հայ վաճառականաց մեծագոյն մասին՝ դէպի իրենց գործակատար տղոց ունեցած ընթացքը գովելի պարագայ մը չեմնկատեր։ Զեն յարդեր այդ պատանիները, չեն մտածեր թէ անոնց ծնողքներն ալ եռանֆ մարդիկ են, ունին հապար ու մէկ պակասութիւն, չեն ուզեր բարիք մը ընել՝ անոնց լաւ ապագային պատճառ ըլլալով, կրնան փոքր զոհողութեամբ մը անոնց մեծ բարիքներ ընել. բայց ո՞րու հոգ. իբր ծառայ կը գործածեն զանոնք և ի հարկին կը ճամբեն. վաճառականը կ'ըսէ. «Հիմա գործակատար տղոցմէ չատ և ածան ինչ կայ. ուրիշներ անդին պատրաստ են։»

Գիտէք ինչ գուրգուրանք մը ունին Եւրոպայի վաճառականք իրենց ծառաներուն հանդէպ, ինչպէս կան մեր հրապարակին վրայ որք կ'ուզեն և կը ջանան պատճառ ըլլալ այնպիսի պատանիներու առաւուրի մէջ փայլնութեանը. բայց այդ ջանքն գրեթէ մեր քով չկայ։ Մեր վաճառականաց մէջ քիչեր կան որ այդ պատանեաց յարգը դիտեն, անոնց աշխատութեանց բուն արժէքը տան և զանոնք դնահատեն։

Ինչ անուշ բան է այդպէս տղայ մը առեւտուրի մէջ առաջնորդել. անոր տակաւ քաջալերուն քաջալերութիւն տալ և լաւ ապագայի մը տէր ընել, ու յետոյ անոր օրհնութիւններն տանալ ցնծանս։

* * *

Դալով այս պատանեաց ծնողացը, ընդհանրապէս էանֆ մարդիկ են, ապրուստնին ալ միջակ։ Կ'ուզեն ժամ առաջ դպրոցն հանել զաւակնին՝ որպէս զի չանն ալ կանսիէն սկսի գալ. բայց տղուն թախանձանաց վրայ մէկ կամ երկու տարի աւելի վարժարանին մէջ կը թողուն, և յետոյ ալ կը բաւէ ըսելով զայն հրապարակ կը հանեն՝ մեծ ախորժով մը անոր չահերուն ապառնալով և կամ առջի տարիներուն մէջ կը սեռն թէ՝ գոնէ ինքզինքը եթէ նայի, օգուտ է և այսպէս գնուռ հաշիւներով դպրոցէն կը հանեն իրենց զաւակը։

Զէ՛, ծնողք, չէ՛, կը սխալիք դեռ հազիւ սովրած է նախնական ուսումնքը մը, ի՞նչպէս կը համարձակիք զայն հրապարակ հանել եթէ ձեր զաւկին օգուտը կ'ուզէք։ Զգեցէք զայն վարժարանին մէջ, թող սովրի գոնէ երկրորդական կատարեալ ուսումնք մը կամ մասնագիտութիւն մը, և ապա սպասեցէք անոր չահերուն, այն ատեն — եթէ բաղդը բանի— ձեր ախորժին յաղորդ տուէք։

Առանց ասոնց կ'ելլէք և կուզէք որ ձեր զաւակները մեծ մեծ ապագաներ ունենան, առեւտուրի մէջ մեծ պանդիէներ և վաճառականներ ըլլան։

ԱՆԴՐԷԱՍ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ
Կեսարիա-Ֆաշա

ԿԵՍԱՐԻԱ

Աշան. — Վարժարաններ. — Կեսարիոյ Ս. Կարապետի Վանուց Վարժարանը. — Եդիկի Ծ. Վարդապետ Դալլաթեան. — Զմբելոյն Ներսես Վարդապետ։

Անցան դարուն և ամառ, աշնան սկիզբներն ենք. հիմա է որ սովորաբար նիւթական ինչպէս նաև մտաւորական աշխարհի մշակները իրենց քրտանց արդիւնքին հաշիւը աչքի առջեւ կ'ունենան։ Մեր կողմերը, ապրիլ ամսոյ անձրեւներէն կախում ունի հունձքի վիճակը, այդ ամսուն պէտք է լայ երկինք, որպէս զի խնդայ երկիր. այս տարի ամենուն, մանաւանդ երկրագործին աչքերը երկինքն սեւեռած ամպերու ատուար քուլաներէն անձրեւ կ'ակնկալէին. այնպէս որ երաշտութեան պատճառաւ սղութեան սոսկալի ուրուականը կը պատկերանար մանաւանդ աղքատին աչքերուն առջեւ։ Մշակը չէր յուսար դնել իւր ցանած սերմին փոխարէնը քաղել ամսուլ արտերէն. չահադէտ հարուստներն ոմանք կ'սկսին ցորեն ամբարել։

Սակայն անցաւ ապրիլ. եկաւ մայիս, օրհնեալ ամիս, որ յոյս ներշնչեց աղքատին, Աստուածային շնորհն ու գութը որոտային ամպերուն մէջ, փայլեցան փայլակներու մէջ, անձրեւ տեղաց առատորէն գրեթէ 30—40 օր անընդհատ։ Թէև ամրան քանի մ'օր փչող խորշակ մը տեղ տեղ ակարացուց ցորենի ատոք հակերը՝ այնպէս որ շատ տեղեր ակնկալուած հունձքին մեծ մասը։ Կարապետի չրջանաւարտներէն Կէրմէրցի Յակոբ էֆ. Եսայեանը ի պաշտօն հրաւիրեցին. յուսով ենք թէ ասկէ վերջ այս դպրոցը լաւ վիճակ մը կ'ունենայ։

Կեսարիոյ վիճակին մէջ քանի մը գիւղաքաղաք և գիւղերու ինչպէս Էվէրէկի, Ֆինկէի, Լէֆքէրէի, Պալակէսիի դպրոցներն ալ բաւական գոհացուցիչ վիճակ մը ունին որոնց ոմանց մէջ ալ դասատուութիւններ կ'ընեն Ս. Կարապետի վանուց վարժարանին չրջանաւարտներն։

* * *

Ս. Կարապետի վանուց կացութիւնը և համասեռն բարձրագոյն վարժարանի յառաջդիմութիւնը և կրթութեան մատուցած ծառայութիւններ հոս կրկնելու և դրուատելու հարկ չեմ տեսներ։ Այս սեպտ. 1ին վարժարանը ԺԵ. տարեշրջանին թեւակոխեց և ուսուցչական խմբին արժանաւոր անդամ մըն ալ աւելցաւ. յանձին Պոլսեցի Միհրան էֆ. Խորենեանի՝ որ պիտի աւանդէ յատկապէս ֆրանսերէն լեզուն և միայն բարձրագոյն կարգի ուսանողաց քանի մը գիտութեանց դասերը ֆրանսերէն լեզուաւ։ Նորակաւոյց վարժարանի չինութիւնն ալ բաւական յառաջ գնաց. 1902 սեպտ.ին կարելի պիտի ըլլայ հոն փոխադրուիլ և ԺԶ. տարեշրջանը հոն սկսիլ։

* * *

Ներսէս Վ. Բէրբէրեանի համար ալ կը լսուի թէ՝ այժմ կը գտնուի ի Զօմագլը գիւղ, որ իր ծննդավայրն է։

Կեսարիա ՍՈՒՐԷՆ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ինչ էր Եւրոպայի ընակչաց թիւը 100 տարի առաջ և ինչ է այսօր. եթէ չէ կրկնապատկուած՝ գոնէ զգալի կերպով աւելցած է։

Իւրաքանչիւր պետութիւն՝ սովորութիւն ունի 10 տարին անգամ մը իր ժողովուրդին թիւը դումարելու. (գործողութիւն մը որ իր կարեւորութեամբ պատերազմի աշխատութեան մը կարօտ է)։ Եւրոպայի գլխաւոր պետութեանց մարդահամարները, որոնք կատարուեցան 1900 և 1901ին, ցոյց կուտան թէ ամէն տեղ ժողովուրդին թիւը աւելցած է։ Ֆրանսայի՝ որչափ յառաջդէմ գիտութեանց, գրականութեան և արուեստներու մէջ, այնչափ ալ յետադէմ գտնուած են բազմամարդանալու խնդրոյն մէջ։ (Ծոյլերը)։ Ֆրանսացւոց թիւը՝ այս վերջին 5 տարիներու մէջ միմիայն 330000 հոգի աւելցած է, մինչդեռ Գերմանիա՝ 1850էն ի վեր 21 միլիոն բնակիչ աւելի ունի, Անգլիա՝ 14 միլիոն և Աւստրիա՝ $14\frac{1}{2}$ (Իտալիա 6)։ Ահաւասիկ Եւրոպայի իւրաքանչիւր պետութեան ընդհանուր ընակչաց թիւը ըստ իրենց պաշտօնական յայտարարութեանց.

Ֆրանսա, 24 մարտ 1901ին՝ 38600000 հոգի համրած է։

Անգլիա, 1901ին՝ 41,026,075 հոգի համրած է։

Գերմանիա, 1 դեկտ. 1900ին, 56,345,014, (և Ալզաս-Լոռէն՝ 1717451) հոգի համրած են։

Աւստրիա-Հունգարիա, 31 դեկտ. 1900ին, 47000000։

Զուիցերիա, 1 դեկտ. 1900ին, 3312551։

Իտալիա, 9 փետրուար 1901ին, 32,449,754։

Նորվէկիա, 3 դեկտ. 1900ին, 2 միլիոն 231395։

Տանիմարգա, 1 փետր. 1901ին, 2,447,000։

Պէլճիգա, 31 դեկտ. 1899ին 6 միլիոն 744532։

Գրեթէ կէսէն աւելին աշնացաւ, բայց դարձեալ երկրագործը բոլորովին ձեռնունայն չմնաց, բարեբաղդաբար նախորդ տարիէն ալ բաւական ցորենի պաշար ըլլալուն համար տարապայման սղութեան վախը փարատեցաւ, և այժմ լաւ տեսակ ալիւրին լիտրը (6 օգդան) $3\frac{1}{2}$—4 ղուրուշի է, որ այնքան սուղ չէ մեր երկրին համար։

* * *

Մասաւորական կամ կրթական աշխարհի մշակներն ալ, տարեկան քննութիւններով իրենց արդիւնքը աչքի առջեւ ունենալէն և ամրան արձակուրդը վայելելէն ետքը, նոր եռանդով կ'սկսին իրենց կրթական գործը շարունակել. հակառակ անտեսական ո՛չ այնքան նպաստաւոր պայմաններու, ուրախ եմ ըսելու թէ՝ Կեսարիոյ կրթական կացութիւնը գոհացուցիչ է. սեպտեմբեր 1ին վարժարանները բացուեցան. հոս կարճ թուարկութիւն մը ընել կարժէ Կեսարիոյ վարժարաններուն։

Կեսարիոյ Ս. Աստուածածին թաղի Հայկեան վարժարան՝ որուն Տնօրէն դասատուն է Վահան էֆ. Բիւրքճեան և գլխաւոր դասատուն Դարեգին էֆ. Նահապետեան երկուքն ալ Ս. Կարապետ Վանքի նախկին չրջանաւարտներէն են և արժանաւորապէս կը կատարեն իրենց յանձնուած պաշտօնները։

Ս. Լուսաւորչայ թաղի Կիւմիւշեան վարժարան՝ որոյ Տնօրէն դասատուն է Երուանդ էֆ. Երկաթեան և որուն շուրջը բոլորած են 10ի չափ ուրիշ դասատուներ, որոնց ամէնն ալ խղճի մտօք կ'աշխատին իրենց գործերուն մէջ։ Սոյն վարժարանի անցեալ տարուան դասատուներէն Միքայէլ էֆ. Եէմենիճեան և Կարապետ էֆ. Էլիպէօյլիքեան որք Ս. Կարապետի վանուց վարժարանի չրջանաւարտներէն և Գէորգ Էսեան սաներէն էին, դասատութիւնը ձգելով առաջինը գնաց արուեստի մը հետեւելու և երկրորդը Պէյրութ Գաղիական վարժարանին մէջ բժշկութեան հետեւելու։

Ս. Սարգիս թաղի Յակոբեան վարժարան՝ Տնօրէն դասատուն է Վահան էֆ. Ս.հասուն։

Կեսարիոյ Սրամեան աղջկանց վարժարան ընդ Տնօրինութեամբ Տէր և Տիկին Կարապետ Նաբուճեան։ Կեսարիոյ վարժարանները լաւ վիճակի և յառաջդիմութեան չուղին մէջ են, թէ՝ դասատու և թէ թաղական ու հոգաբարձու էֆէնտիներու ջանքերուն շնորհիւ որք կ'աշխատին և կը գործեն կրթութեան համար չուրջ բոլորած մեր դպրոցաէրն Առաջնորդին։ Այս չորս վարժարաններու մէջ կ'ուսանին հազար հարիւրէ աւելի մանչեր և 300է աւելի աղջիկներ. տարեկան ծախքերնին է 800 լիրա։

Կեսարիոյ թեմերէն վերի Թալասու Վարդ Պարիկեան վարժարան որուն գլխաւոր դասատուներն են Գրիգոր էֆ. Այվազեան և Կարապետ էֆ. Բէրթիմէնեան. իսկ վարի Թալասու Խուլպէսկրեան վարժարան՝ որուն Տնօրէն դասատուն է Խաչէն էֆ. Մկրտիչեան և գլխաւոր դասատուներէն է Հայկ էֆ. Սեզբոսեան, երկուքն ալ Ս. Կարապետի չրջանաւարտներէն են և ունին իրենց պաշտօնի կատարեալ գիտակցութիւնը։ Նոյնպէս վերի Թաղի Աղջկանց վարժարան՝ որուն ամբողջ տարեկան ծախքը կը հոգան Աղն Կիւլպէնկեան էֆէնտիներ որ ի Կ. Պոլիս։ Թալասու այս երեք վարժարաններու վիճակն ալ շատ գոհացուցիչ է։

Ս. Դանիէլի վանքին ենթակայ Կէրմէր գիւղի վարժարան՝ որ հին ժամանակներու մէջ ամէնէն նշանաւորն եղած էր, բայց տարիներէ ի վեր անկեալ վիճակի մը ենթարկուած է։—Այս տարի Ս. Կարապետի չրջանաւարտներէն Կէրմէրցի Յակոբ էֆ. Եսայեանը ի պաշտօն հրաւիրեցին. յուսով ենք թէ ասկէ վերջ այս դպրոցը լաւ վիճակ մը կ'ունենայ։

Կեսարիոյ վիճակին մէջ քանի մը գիւղաքաղաք և գիւղերու ինչպէս Էվէրէկի, Ֆինկէի, Լէֆքէրէի, Պալակէսիի դպրոցներն ալ բաւական գոհացուցիչ վիճակ մը ունին որոնց ոմանց մէջ ալ դասատուութիւններ կ'ընեն Ս. Կարապետի վանուց վարժարանին չրջանաւարտներն։

* * *

Ս. Կարապետի վանուց կացութիւնը և համասեռն բարձրագոյն վարժարանի յառաջդիմութիւնը և կրթութեան մատուցած ծառայութիւններ հոս կրկնելու և դրուատելու հարկ չեմ տեսներ։ Այս սեպտ. 1ին վարժարանը ԺԵ. տարեշրջանին թեւակոխեց և ուսուցչական խմբին արժանաւոր անդամ մըն ալ աւելցաւ. յանձին Պոլսեցի Միհրան էֆ. Խորենեանի՝ որ պիտի աւանդէ յատկապէս ֆրանսերէն լեզուն և միայն բարձրագոյն կարգի ուսանողաց քանի մը գիտութեանց դասերը ֆրանսերէն լեզուաւ։ Նորակաւոյց վարժարանի չինութիւնն ալ բաւական յառաջ գնաց. 1902 սեպտ.ին կարելի պիտի ըլլայ հոն փոխադրուիլ և ԺԶ. տարեշրջանը հոն սկսիլ։

* * *

Ներսէս Վ. Բէրբէրեանի համար ալ կը լսուի թէ՝ այժմ կը գտնուի ի Զօմագլը գիւղ, որ իր ծննդավայրն է։

Կեսարիա ՍՈՒՐԷՆ

Հօլանտա, 31 դեկտ. 1899ին, 5 միլիոն 103924։

Ռուսիա 1900ին, 129 միլիոն։

(Ամերիկա 1900ին, 76,300,000)։

Եւրոպայի մեծագեղ մի քանի պետութիւններուն մարդահամարները տակաւին լրացած չեն։

Առանց Ամերիկան մէջ հաշուելու, վերոյիշեալ ցանկին ընդհանուր գումարը կ'ընէ 340,260,245 (Եւրոպական Ռուսիան 105 միլիոն բնակիչ հաշուելով)։ Եթէ աշխարհս ընդհանուր բնակչաց թիւը ուզենք հաստատել մօտաւոր կերպիւ, յիշեալ գումարը պէտք է 4ու կէսով բազմապատկենք։

Ա՛ս ո՛րչափ մարդ՝ Աստուած իմ։ Թող Ադամ ու Եւան ելլեն տեսնեն հիմայ։ Իրենք միայնը մեռան և դրախտէն վռնտուելով այսպէս շատցան մարդիկ. հապա մեզքը չի մոռնային նէ ինչ պիտի ըլար. բնականաբար աշխարհս վայ պարապ տեղ չի պիտի մնար հիմայ։ Երբ կ'երևակայեմ թէ այսչափ միլիոնաւոր բազմութիւնը ամէն օր ուտել խմել կ'ուզէ, այն ատեն կ'ըմբռնեմ մարդուս ստամբքին կարեւորութիւնը։

Ես շատ բան չեմ ուզեր. միայն Եւրոպայի բնակիչներուն իւրաքանչիւրը մէկ մէկ փարայ նետէ գլխուս... իմ համեստութիւնս ատով կը բաւականանայ. (կարծեմ քուկդ ալ այնպէս, զուարճասէր ընթերցող)։

ՊԱՒՂՈՍ

ՎԻԵՆՆԱ ԹԻԶԱՐԷԹ ԳՕՆՖԷՐԱՆՍԸ

ԳԱՐԱԲԼԱՐԸ

Ավստրիանքն էն մէշնուր ֆապրիգաթօրարընտան Մ. Բիզ իւլ սիկէր էրպապը սէրվէթ վէ սանատի՝ Ամերիգա թէշլիքէսի հագդնտա ուզուն ուզատիւլ մինագաչա վէ միւզաքէրէ իթտիկատն սօնրա, իթթիհատ արա իւլ ամիտէքի մատատէլերէ զարար վէրմիշ տիր։

1. Սանաթի վէ թիճարէթ տարմի սուրէթատ հիմատէ իթմէք իչուն, Ավստրիա-Մաճարիսթան կէօմրիւկլէրինին Ալմանիատա Թանզիմ օլունան լաիհանին էսասը տարէխսինատ օլմագ իւզրէ, տէհլիյարիլմէսի։

2. Իլէրուատ Թանզիմ օլունաճագ թիճարէթ մուահէտենամէլերինատ գարշլըզը չարթլար թէշմին իթմէքսիզին «էն զիհատ միւսաատէտ նաիլ օլան միլլէթ» մուամէլէսինին գապուլ օլունմասը։

3. Եէրլի մահսուլաթին վէ իխրաճաթ թիճարէթինին հիմատէսինի թէշմին իտէճէք սուրէթատ սաբր տէվլէթլէրէ ուզուն միւատէթլէ թիճարէթ մուահէտէլերի ագա օլունապիլմէլի պէրպապէր, ճէմանիրը Միւթթէֆիգա վէ Արժանթին հիւքիւմէթլերի իւլէ ագա իլունաճագ մուահէտէլերին գրսա միւտէթլի օլմասընա ազդագաթ իտիլմէսի։

4. Վասաթի էվրօրա տէվլէթլերինին Ամերիգա բէգապէթինէ գարշը պիրի պիրինի միւթէգապիլէն հիմատէ իտէպիմէրլերի իչուն պրատատատ պիր մէսլէք իթթիխաղ իթմէտէ տավէթ օլունմալարը։

Պու մատատէլերին էն էհէմմիյէթլիսի՝ պիրինճիսի օլսա կէրէք տիր։ Սանատի վէ թիճարէթի տարմի սուրէթատ հիմատէ իթմէք իչուն, կէօմրիւկ թարիֆէլերին Ալմանիատա թանզիմ իտիլմէք իւզրէ թէրթիպ իտիլէն նըզամնամէ մուճիպինճէ տէհիյարիլմիշ մէսլէք իթթիխաղ իթմէտէ տավէթ օլունմալարը։

Պու մատատէլերին էն էհէմմիյէթլիսի՝ պիրինճիսի օլսա կէրէք տիր։ Սանատի վէ թիճարէթի տարմի սուրէթատ հիմատէ իթմէք իչուն, կէօմրիւկ թարիֆէլերին Ալմանիատա թանզիմ իտիլմէք իւզրէ թէրթիպ իտիլէն նըզամնամէ մուճիպինճէ պէրաբար ալմանաճագ տիր։ Խիւլասա, բիսյատա էվվէլէքի գառար մալ սաթըլմանաճագ տիր։ Հալպուս քի, ֆապրիգաթօրլերին վէ թաճիրլերին մագասատը՝ պու օլմահուտ, պիլ աքիս տահա զիհատ մալ սաթմագ իտի։ Պինանէնալէյն ուսուլը հիմատէ՝ քէնտիսինատէն պէքլէնիլէն նէթիճէսի վէրմէզ, վէ պուտուս իթթիխաղ իտէնլէր տէ ալտանմըզ օլուրլար։ Շու մուհաքէմէ՝ ուսուլը հիմատէ թարաֆտարլարընա պիլէ պու ուսուլը զարարը մուճիպ օլորը՝ նէկէսօր էրիհօր։ Շիմտի տիւչինէլիմ քի, ուսուլը հիմատէնին պու թէշլիքէտէն մատատա տահա նէ՞ կիպի զարարը օլապիլիր։ Ուսուլը հիմատէ՝ թիճարատ մուվազգաթ պիր մէնֆաաթ թէշմին էյլէրսէ պիլէ, մէմլէքէթատ ֆագր ու զարուրէթին չօղալմասընա սէպէպիյէթ վէրէճէկի շիւպհէսիզ տիր, զիրա էկէր պիր իշճի խասթալըգ վէ տար կիւնլէր իչուն ալմըշ օլատղու իւճրէթին պիր ճիւղիսինի իմթիհանէն պիր թարաֆա գօյմաչ իսէ, սաթուն ալմաղա մէճբուր օլատուղու մալ՝ էվվէլքիսինէն տահա զիհատ պահալը չըգաղը իչուն, ֆազլա հիչ պիր ագէյսի գալմահագ տրը։

Շու ֆագր ու զարուրէթին հուսուլէ կէլէճէկինէ հիչ չիւպհէ իսիլէմէ, զիրա ֆապրիգաթօրլար վէ չիֆթիլիք սահիպլէրի՝ էհալիսին էն զիհատ իսթիմալ իթթիհատ քէօմիւրիւ, ալէմատ վէ էսէվմաթը վէ պուզուտատը աղրը կէօմրիւքլերէ թապի իթմէք իսթէհօրլար։

Նաղարիսթան սօնրա՝ մէսէլէնին բրանդէ ճիհէթինէ պագճագ օլուրսագ, ենէ ալտանմըզ օլմատըղմըզ թէհլագուզ իսէ։ Պունուն իչուն Վիէննատա գօնֆէրանս իսէն սանատքարլարատան վէ թաճիրէրէտէն տահա էվվէլ ուսուլը հիմատէի թաթպիգ իթմէ օլան մէմլէքէթլերին հալընա պագալը՝

Թապիի տիր քի, չու հալտէ էն էվվէլ Ֆրանսա խաթրընդա կէլիր։ Թիճարէթի ալէմինատ հէր քէսէ թատիգ իտիրմէ պիր չէյ տիր քի Ֆրանսա թիճարէթի՝ սաբր տէվլէթլերին թիճարէթինէ վէ պա խուսուս քէնտիսինին էվվէլքի թէրագգիսինէ նիսպէթլի օլուուզու էկէրսէ գալմագատա տրը, ենէ Ֆրանսա թիճարէթի կէրի կիտիեօր։ Մալընը ուճուզ սաթըլմամասը՝ վէսաթը նագլիյէնին նիսպէթլի էքսիք օլմասը՝ իլէրու կէլէնչու թէտէնինին էն պիրինճի սէպէպլերինատէն օլատուղու հալատ, Ֆրանսատա ուսուլի հիմատէնին գապուլ օլունմուշ պուլունմասը տախի պու թէտէնին իչուն էն զիհատ էհէմմիյէթ լաբդ պիր սէպէպ տիր։ Պու խուսուս օգատարտուրու տրը քի՝ Մ. Մելինին բուլիթիգասընը թերլիճ իթմէքլի էճնէպի հուսուսպաթը իւզրինէ աղրը կէօմրիւքլերի գօնան Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ նէ՛ պուզատյ թաճիրլերինի վէ նէ տէ էհալիսի մէնմուն իտէպիմիշ տիր։ Պու-նուն պէրապէր իւչինճի վէ տահա աղրը պիր զարար օլմագ իւզրէ Ֆրանսատա, հուպուպաթ վէ սաբրէ թիճարէթի էքսիմիշ պուլունտուղունտան, մէմլէքէթին ումմամ սէրվէթինէ խալել կէլմիշ տիր։

Ֆրանսատա զուհուր իտէն թիճարի վէ իդթիսատի անվալ՝ այնը սուրէթատ Ալմանիատա վուգու պուլմագ իւզրէ տիր։ Ցիլ հագիգա 10 սէնէտէն պէրու Ալմանիա թիճարէթի բէք իւլէրի կիթմիշ օլուպ, հաթթա իրի սէնէ էվվէլ, Համպուրկ լիմանընին թիճարէթի մուամէլաթը՝ Լօնտրա վէ Լիվրպուլ չէհիրլէրինին մուամէլաթընը կէչմիշ իտի։ Պունուն սէպէպի ակրարիէնլերին՝ թումաուշ օլուուզը մէսլէքին ֆապրիգաթէօրլարին թուքթատուզը մէսլէք թէսիսրի օլմամասը տրը։ Ֆագաթ չիւպհէ եօգ տրը քի՝ քօնթ Պիւլօվ՝ իմբէրաթօրլըգ մէճլիսինատ գապուլ իթթիրասի եէնի կէօմրիւք թարիֆէլերինի թաթպիգ իթթիրիր սէ, ֆիլ հագիգա 3-4 սէնէ գատար պու թարիֆէլերին մազարրաթը հիսս իտիմէկէգ տիր, ֆագաթ անտան սօնրա նէթիճէ քէնտինի կէօսթէրէճէգ տիր։ Սապրգ Ինկիլիթէրա պաղ վէգիլի միւթէվէֆֆա Մ. Կլաթսթօն՝ ուսուլը հիմատէնէ էն զիհատ գարշը կէլէնլերտէն իտի։ Շիմտի տէ Ֆրանսատա Մ. Իվ Կիւյօ՝ Սլմանիատա Մ. Բիշթէր վէ Իթալիատա մէշհուր Մ. Լիւձաթի հիմատէ մէսլէքինին նէ գատար մուղիրը օլտուղունու իսպաթ իթմէքատէն կէրի տուրմահօրլար։ Սէրպէսթ միւպատէլէ ուսուլը իլէ ուսուլը հիմատէ հագդընտա իտիլէն միւլահազատ իւլի մէմլէքէթ իչուն տօղրու օլտուղու կիպի, իւլի զրթա իչուն եանի Էլզրա իլէ Ամերիգա թիճարի մուամէլաթը իչուն տախի տօղրու օլապիլիր։

Ա. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԽԱՐԻՃԻՅԷԼ

ՍԲԱՆԻԱ. — Սբանիա ասքէրինին սեատէթը հալընա, վէ Թօքճը, սիւվարի վէ իհթիեաթ գըսմարընը ըսլարտան չալըրտըզը իչուն, մէնէբալ Վէյլերին մէզբիւր մէմլէքէթատ էօթէէտէն պէրու չէօհրէթ գազանմըզ օլատուղու մալիւմ տիր։ Մուամիլէյ՝ ալիրէն Ալմանիատան սէրի աթէչլի թօբլար սաթուն ալընմասը իչուն, պէօհիւբ պէպլազլար թախսիսի լազըմ կէլտիեին, Սբանիատա վէ Սբանիանէն Ամերիգա միւսթէմլէքէսինատ սեեանաթ իտէրէք, սեվահիրի միւատֆէա իչուն իդթիզա իտէն լէվազիմաթը, վէ պա խուսուս Սէպթէ իլէ Սբանիանընը Ճիպրալթար սեվահիրի իւզէրինատէքի նօղթալարընը թանքիմի զըմնընատա նէ կիպի թէատիրլերէ իհթիեաճ օլատուզունը՝ մուֆասալ օլարագ պիլդիրմիշ տիր։

ԱՒՍԹՐԻԱ ՎԷ ԻԹԱԼԻԱ. — «Էնֆէրմասիօն» կազէթասընա կէօրէ, Իթալիա վէ Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան տէվլէթլերի արասընտաքի սիւռահի միւնասէպաթընը չիմտիքի չէքլ վէ ըէնկի՝ հէր իքի հիւքիւմէթին՝ հուսուսլարընը թանքիմ իտուպ իթմէտիքլերինէ տիգգաթ իթմէկի լեազ իթթիրրիհօր։ Նիճէ սէնէտէն պէրու Իթալիա հիւքիւմէթի՝ Ավսթրիա հուսուսունդն թանքիմինէ պիր ֆրանգ պիլէ սարֆ իմմէհօր, վէ Ֆրանսա հուսուսունու իսէ թանքիմ իչուն ֆէվգէլատէ սուրէթատ զայրէթ էյլէհօր իսի։ Շիմտի Իթալիա հիւքիւմէթի՝ Ֆրանսա հուսուսունդաքի թանքիմաթա նիհանէթ վէրուպ, Ավսթրիա հուսուսունդն գուվվէթլէշտիրիլմէսի իչուն սէնէվի 8,000,000 ֆրանգաբրնս գարար վէրմիշ, վէ մէզբիւր մէպլաղընն սարֆընա նէզարէթ իթմէքի իչուն, ճէնէրալ Լամպէրթ, Պօյի, վէ Զիվիթիսէն միւբէքքէպ պիր գօմիսիօն թէշքիլ էյլէմիշ տիր։ Գօմիսիօնըն ազալարը չիմտիէն Ավսթրիա հուսուսունա կիտէրէք, լազըմ օլան թանգիգաթ վէ թէտգիգաթա պաշլամըշլար տրը։

ԱՎՍԹՐԻԱ ՎԷ ՐՈՒՍԻԱ. — Եէնէ «Էնֆորմասիօն» կազէթասընդն պէտեանընա նազարէն, Դրան Տիւք Միխայէլին Ավսթրիա իմբէրաթօրը հազրէթլէրինի Բէչթատա զիհարէթի՝ սիեասի հիչ պիր մագասատա մէպնի օլմաեուպ, վէ միւշարէլէյհիմա զատէթ սամիմի տօսթ օլատուգարընտան, վէ չօգտան պէրու պիրիպիրլերինի կէօրմէտիքլերինատէն, Բէչթա միւլագաթը՝ բէք սամիմի օլմուշ տրը։

Ա.ԼՄԱՆԵԱ ԹԱՐԻՖԷՍԻ. — Սթանտարտն Պէրլին մուխապիրինատէն։—Հիմատէ թարաֆտարլարը իւլէ չիֆթիֆլիր չիմտի օ գատար գուվվէթլէ արզու կէսսթէրմէքատ տիրլէր քի, պունտան օն սէնէ էվվէլ տահիլիյէ վէ խարիճիյէ նազըրլարը պէօյլէ պիր թարիֆէ լահիսընը գապուլ էյլէմէքիլերի հալտէ, չիմտի օնլարը՝ մալիյէ նազըրընը եէնի թարիֆէ լահիսլարընը Բայսթակ մէճլիսինէ գապուլ իթտիրմէեէ չալըշմագ իւզրէ մէէմուր էյլէմէեէ մուվաֆֆիգ օլաճագլարը մուհթէմիլ ատտ օլունտր։

Մ. ԾԵԷՕՆԻՆ ՄԷՔԹՈՒՊԸ. — Մանչէսթէրտէ նէչր օլունուպ ճէնուպի Ամերիգա մուհարպէսինի թա պիտատէթինատէն պէրի թէնգիա իտէն «Մանչէսթէր կարրեսան» կազէթասը՝ սիրէն պիր մէքթուպ նէչր իթմիշտիր քի, պու մէքթուպ՝ լորտ Շանսլիհէ իւլէ զըրաաթ նազըրընդն Շէֆֆիլտատ, վէ Մ. Զէմպէրլէյնընն Էտինպուրկտա իրատ իթմիշ օլատուզլարը սօն բէսմի նութգ-լարա էեի պիր ճէվապ թէչքիլ իտէր։ Պու մէքթուպ՝ Օրանճ հիւքիւմէթի բէեիսի Մ. Շթֆան թարաֆընտան 15 օգոստ. թարիխինտէ Լորտ Ռիչնէրէ կէօնտէրիլէն մէքթուպ տրը։ Մէզբիւր մէքթուպատա Լորտ Ռիչնէրին՝ Պօէրլերի 15 սեպտ. գատար իթաաթա տավէթ վէ պու տավէթի տիմնէմեէնլերի էպէտի սիւրկին ճէզաբը իւլէ թէհտիտ իչուն, նէչր իթմիշ օլատուղու պէհանընամէտէ ճէվապ վէրիլիեօր։ Պու մէքթուպէն պիրինճի գըսմընա զաթէն հարպ էմնասընտա Պօէրլերին էլլէրինէ կէչէն պաղը Ինկիլիզ էվրագընանադարէն, Ինկիլիթէրանընն 1866 սէնէսինդէն պէրի կէրէք Թրանսվալը վէ կէրէք Օրանժը Գարբ միւսթէմլէքեաթընա իլհագ իթմէք արզուսընտա պուլունտուղունը իսպաթ իթմիշ տրը։

Մէքթուպէն իբինճի գըսմը՝ էկէր իքի այ էվվէլ նէչր օլունմուշօլսա իսի Ինկիլիթէրատա տահա պէօյիւք պիր հէյէճան հուսուսլա կէթիրճէմէք վէ մուհարբէպէ ավալընա տաիր պու մէքթուպտա վէրիլէն մալիւմաթ իլէ հարպիյէ նէզարէթինին թէպլիղաթը արասընտաքի զըտտիյէթի պէօյիւք պիր մէսէլ չէզարատագ իտի։ Ինկիլիթէրա պիր սէնէսէնէ պէրի միւթթասիլ էրազի զապիպ իթմէքատէ տիր։ Պիր սէնէ էվվէլ, Գաբ միւսթէմլէքէսի առայիշտէ, վէ Թրանսվալ իլէ Օրանժ հէման քեամիլնեն Ինկիլիզ օրտուսուսընդն իշկալը թանթընտա պուլընուեօր իսի։ Պու կիսն իսէ Դաբատաքի Ամերիգանտէրլէր՝ հէր Պօէրլերէ մուավէնէթ իտիեօր վէ անլերի ալիշինիեօրլար։ Թրանսվալ իլէ Օրանժ էրազիսինէ կէլինճէ, պուրալարտաքի էհալի՝ Ինկիլիթէրա իշղալընընն եալընընդ մէրքէզլերինէ միհնասընը գալտըգընը կօրքինճէ, եավաշ եավաշ քէնտիլերինէ կէլմէկէ՝ վէ իսմիտ ալմաղա պաշլատըլար։ Հալէա պիր չօք նահիլերին միւարերլերի՝ Թրանսվալ վէ Օրանժ հիւքիւմէթլերի թարաֆընտան թախ օլունմագատա տրը։ Օ սուրէթատքի Մ. Շթէյն՝ Լորտ Ռիչնէրէ «էկէր պու կիսն պուբալարտա սիւքթնվէ ասայիշ վարտա, օտտա սիրին տէյիլ, պիզիմ սահիմիվատ տիր։ Էկէր սիզ իքի հիւքիւմէթին հալը հազրընը աքէրի նօղթահ նազրընտան մուհաքէմէ իտէրսէնիզ, սօն սէնէ էսնասընտա պիզէ գարշու կէօնտէրիլէն գուվվէթլերին նիսպէթսիզլիեի իլէ պէրապէր, պիր սէնէ իչինտէ հալընընը տահա զիհատ էեուլէյմիշ օլատուզունու կէօրէճէք, պիզիմ իչուն մէհուսիյէթէ մահալ օլմարընը անլատճագընը։»

Շու հալտէ՝ Պօէրլերին մուհարէպատէն վաղ կէչմէք իսթէմէտիքլերի զարիպ տատ իտիլմէմէ։

ԶԱՐԸՆ ՖՐԱՆՍԱԶԸ ԶԻԵԱՐԷԹԻ. — Բարիզ պէլէտիյէ բէիսի Մ. Տօսսէ՝ Բուսիանընն Բարիզատ պուլունան սէֆիրինին պիր մէքթուպընը օգուտուզ տրը։ Իշպու մէքթուպատա Զար վէ Զարիճա հազարաթը՝ պէլէտիյէ մէճլիսինին Բարիզի զիհարէթլերի իչուն իթմիշ օլատուղու թէքլիֆէն սահմի սուրէթատ միւթէչէքքիր վէ մէմնունի գալտըգլարընը պէհան էյլէմիշլեր տիր։

ՄԱՇԱՐԻԹԱՆՏԱ ՆԱՖԻՍ ԻՃՐԱԱԹԸ, — Պունտան էվվէլ Մաճարիսթան հիւքիւմէթի՝ ամէլէերէ իշ պուլմագ իւզրէ, 45 միլիոն ֆրանգլըգ չըմէնտրֆէր միհիմմաթը սըբարը իթմիշ իտի։ Շիմտի տէ այրճա պիր բըրօկրամ թէրթիպ իտուպ, մէմլէքէթ տախիլինատ նահիյա թէչէպպիւլերի իճրասընա գարար վէրմիշ տիր։ Պու սուրէթլէ, պինլերճէ ամէլէ մէշղուլ պուլունճագ տրը, թէսավիզը իտիլէն ինչանթ մէճանընատա պիրինճի տէրէճէտէ Պուտապէշթատէ եէնի պիր թիճարէթ լիմանը ինչասը խուսուսը կէօրիւնմէքատէ տիր։ Շիմտիեէ գատար պիր չօգ էճնէպի չիրքէթլէր՝ իշպու լիմանընն իմթիեազընը թալէպ իթմիշլեր իսի, ֆագաթ հիւքիւմէթ՝ պիզզաթ քէնտի մէյտանա կէթիրմէեի էօթէտէն պէրի արզու իտիեօր իսի։ Մէզբիւր լիման՝ պիր գաչ եիւզ կէմի ալապիլէճէք գատար կէնիշ օլապիլէճէեի կիպի, պիր չօգ տօգլարը վէ անպարլարը տա պուլունմաճագ տրը։ Իսթիեար իտիլէճէք մէսարիֆ 89 միլիոն գուրանը կէչէճէք տիր։

Այնը զէմանատա 1700 մէթրօ ուզունլուղունտա պուլունան Ֆիում լիմանը ըրթթըմը՝ 300 մէթրօ գատար տահա ուզաթըլաճագ տրը, պունուն իչուն տէ 3—4 միլիոն թախսիս օլունմուշ տրը։ Պունլարտան մաատա Պուտապէշթ չէհրինի Ֆիում բարթ իթմէք իչուն լազըմ օլան պէօհիւբ գանալը պիրինճի բարչասը օլմագ իւզրէ, Վիւգօվար-Ամաց գանալը եաբըլաճագ տրը։ Շու հալտէ Մաճարիսթան հիւքիւմէթի՝ պիր գաչ եիւզ միլիոն գուրան գատար մէպալիզ իսթիքրազ իտճէէք տիր։

ԻՆԿԻԼԷԹԷՐԱՆԸՆ ՏԷՆԻԶ ԹԻՃԱՐԷԹԻ. — Ֆիլիպինէսէ օլատուղու կիպի, Պէլճիգատա տախի Պօէր թարաֆընդան Ինկիլիզ կէմիլէրինէ մալ եիւքլարա էեի պիր ճէվապ թէչքիլ իտէր։ Պու մէքթուպ՝ Օրանճ հիւքիւմէթի բէեիսի Մ. Շթֆան թարաֆընտան 15 օգոստ. թարիխինտէ Լորտ Ռիչնէրէ կէօնտէրիլէն մէքթուպ տրը։ Մէզբիւր մէքթուպատա Լորտ Ռիչնէրին՝ Պօէրլերի 15 սեպտ. գատար իթաաթա տավէթ վէ պու տավէթի տիմնէմեէնլերի էպէտի սիւրկին ճէզաբը իւլէ թէհտիտ իչուն, նէչր իթմիշ օլատուղու պէհանընամէտէ ճէվապ վէրիլիեօր։ Պու մէքթուպէն ամէտի 120,000 օլուպ, պունլարատան 35,000ի Ինկիլիզ կէմիսի տիր։

Մ. ՐԷՕՐՊԷՐԻՆ ՆՈՒԹԸ. — Զէհ ֆըրգասընընն բէիսլէրինատէն պուլունան Մ. Քրամարը՝ Ավսթրիա բալիթիգասընա Զէհ մէսէլէսինին նէ տէրէճէ էհէմմիյէթլի օլատուղունը պէհան իթմէք իւզրէ, էֆբէնճի հոկտեմբերին 31ինտէ բարլամէնթօտա չէտիտ պիր նութգ իրատ իթմիշ օլմաղլա, պաշ վէքիլ Մ. Քէօրպէր տախի բանճէրմանիսթէլերին թարաֆտարը օլմասընընը պէհան իթմէք իւզրէ, էֆբէնճի հոկտեմբերին 31ինտէ Բարլամէնթօտա չէտիտ պիր նութգ իրատ իթմիշ օլմաղլա, պաշ վէքիլ Մ. Քէօրպէր տախի բանճէրմանիսթէլերին թարաֆտարը օլմասընընը պէհան իթմէք, ամիշ տիր քի, «հիւքիւմէթ՝ Զէհ վէ Ալմանլարընն լիսան մէսէլէսինի ունուսթմասընա պէրապէր, իւլա եվվէլ մէմլէքէթ էհալիսինին մէնֆաաթը նօղթահ նազարընտան սօն տէրէճէ էհէմմիյէթլի օլան սանատի վէ թիճարի մէսէլէլերի հալ իթմէք իսթէհօր։ Պունլարընն էն զարուրի օլանլարընը թէվվիյէ իթթիքատ սէ, սօնրա, հիւքիւմէթ իւլի գավմ արասընա կիրուպ, անլարը պարըշըրմագ իչուն, հաքէմ օլմագ վազիֆէսինի հէր հալտէ իֆրա իտէճէք տիր։ Գապլիէթ՝ հէր չէյտէ էվվէլ հիւքիւմէթին գուտրէթ վէ նիֆիզլունա խալել կէթիրմէմէկ զայրէթ իտուպ, չու հալտէ պու խուսուսու թէչմին վէ էհալինին էյմն ու ասայիշ գաթի պիր սուսուրէթատ իսատ օլունմասընդա, լիսան մէսէլէսինին թէրք իթմէկ մէճպուր օլատեօր։»

ԶԻՆ ՄԷՍԷԼԷՍԻ. — Զինին ուսմամ կէօֆրիւքլերի մուտիրի Սիր Բաղէրթ Հարթ՝ կէօմրիւք իտարէ մէճլիսի ազասընա պիր մէքթուպ կէօնտէրուպ, լիքին վարիտաթընն իլէրուատ տէօրթ գաթ արթաճաղընդիպիտիրմէքլէ՝ վագթը իլէ Թիէն Զին կէօմրիւք մէմուրլարընտան լիքէն հասբլաթը օլան 400ա պին թաել եէրինէ, հիւքիւմէթէ անճագ 90,000 թաել կէօնտէրտիքլերինի վէ գալան 310,000 թաելի արալարընտա թագսիմ էյլէտիքլերինի սէօյլէմիշ տիր։

ԳՕՆԹ ՊԻԼՕՎԸՆ ՁԻՆԱՐԷԹԻ— Էֆբէնճի նոյեմբեր 31ինտէ գօնթ Պիւլօվ ճէնապարը՝ Ֆիլիբ Էօլէնպուրկ գօնթընընն միլքի պուլունան Լիսէնպուրկ քէօչկիսնէ կիտուպ, օրատա իմբէրաթօր հազրէթլերի իւլէ պիրլիքատ պուլունան մուամիլէյհ գօնթու զիհարէթ իթմիշ տիր։ Պու զիհարէթին խապերինի ալանլար՝ վագթը իւլէ Մ. Դաբրիվինին տէ մէզբիւր քէօչկիս պէօյլէճէ զիհարէթ իթթիքատնա սօնրա, իսթիֆա իթմիշ օլատուղունու խաթրլատարագ, գօնթ Պիւլօվուն տախի խաթիֆա իսէճէեինէգարար վէրտիւէր իսէ տէ, սօնրատան անլաշըլըրընա կէօրէ, իմբէրաթօր հազրէթլերի՝ պաշ վէքիլինի գօնթ Էօլէնպուրկ իւլէ պարըշտիրմագ իչուն, մէզբիւր քէօչքէ պէօյլէճէ պուլունուեօր իմիշ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄԷՍԷԼԷՍԻ. — Լօրտ Ռիչնէրին պէհանաթընա նազարէն, Բօլ-Մինտրիֆթ մէվգիինտէ, միրալայ Պինկ՝ Շեանպէրկ գօմանտօսը իւզրինէ հիճում իտուպ, գօմանտանընն բէիսլէ պիրլիքատ 22 քիչի էսիր իթմիշ տիր։ Պալմօրալ ճիվարընտա տախի էֆբէնճի հոկտեմբերին 27ինտէ, Պօէր գօմանտանը Միւլլէր 50 քիչի էսիր վէրմիշ տիր։

Տիկէր ճիհէթատէն Ինկիլիթէրատա եէնիտէն ասքէր կէօնտէրմէք իւզրէ լազըմ օլան թէտարիքատատա պուլունուեօրլար։ Ավսթրիանընն Կալիչիա գըթասընընն Լէմպէրկ շէհրինատէն եազըլըզընա կէօրէ, Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթինին Ռուսիատան սաթուն ալմըշ օլատուղու պինլերճէ պարկիրլէր՝ մէզբիւր գըթատան կէչիրիլուպ, վակօնլարընա թրիէսթէեէ նազլ օլունմագատա տրը։

ԿԱԼ ԳԸԹԱՍԸ. — Ինկիլիթէրանընն կալ գըթասընտա 100,000 ամէլէ իշլերինի թէրք իտուպ, պու սուրէթլէ քէօմիւր մատէնինատ հասբլ օլան էքսիք՝ 400.000 թօնէլաթօտա պալիզ օլաճագ տրը։

ԳԱՏԸ ԴԻՒՂԻՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մանրամասն Դատը գիւղ, եկեղեցին դիմացը Զպուքճեան դեղարանը կը գտնուի ամէն առտու, ուր կրնան դիմել նաև բժշկորդագրուիլ փափաք ցանկացողները։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻԱ

ԿԻՒՆԷԾ ՀԱՐԱՐԷԹԻ ԻՒԼԷ ՄԱՌԻՆԱ ԻՇԼԷԹՄԷՐ. — Զօճուգլարընն չօղը կիւնէչլին ըշըղընը պիլլօր ատէպ (մէրճիմէք չէքլինատ բէրթէվսուզ ճամ) իւլէ պիր նօգթատա թօբլաեուպ, քեաղըտան պաղը նօգթալարընը եագարագ, իւզէրինատ ալէիքլէր ալմագ սուրէթիյլ, էյլէնմիշլէր տիր. վէ մուճիսլէրտէն բէք չօղը՝ կիւնէչ հարարէթիյլ մաքինա իշլէթմէք խուսուսընը թէճրիպատ իթմիշլեր տիր։ Իշթէ ագբպէթ կիւնէչ հարարէթիյլ իշլէր մաքինա իճատընա մուվաֆֆիգ օլունմուշ տրը։

Պու մաքինա՝ օն պէշ պարկիր գուվվէթինատ պիր մաքինա տրը քի, Գալիֆորնիատա Բաղատէնա նամ եէրատ ատվէ գուչու եէթիշտիրմէկէ մախսուս չիֆթիլիքատ պիր թուլումպաեը իշլէթմէք իչուն գուլլանըլմագատա տրը. պու թուլումպա տագդատա 2000 օգգա սու չէքմէքատ տիր. մաքինաեի հարաքէթ իթթիրմէկէ վասրթա օլան ալէթ՝ զաեէթ պէօհիւք վէ աչլըմը պիր չէմսիեէկէ պէնդէր քի, թէքէսինէն պիր գըսմը քէսիլմիշ վէ չէմսիյէկ էօյլէ պիր չէվիկնէ գօնուլմուշ տրը քի, պուրատան կիւնէչ ըշըղը պիր չօգ սեիկնէրէ իւզէրինէ տիւշէր վէ օնլարատան աքս իսիլ պէրքէզատ չէմսիյէկ սաբը եէրինատ պուլունան գազանէն իւզէրինէ աքս իսէր. պուլսար՝ պու գազանատան պօյուար վասրթասընա կիտէրէք թուլումպաեի իշլէթիր. պու մաքինատա էլ իւլէ եաբրլաճագ իշ. վագդթ վագդթ սարընը չէվիրմէք վէ պաղը վագդթ մաքինաեի թէզզիմէքատէն իսարէթ տիր։ Շէմսիյէնին քէնարընընն էն եօգարը նօգթասընատան զէմնէք գատար եիւքսէքլիեի 35 աեագ տրը. ալէթին հարարէթի գազան իւզէրինէ աքս էթտիրէն զըմընատա 1800 ատէտ ճամատան ատէնէ վար տրը քի, պուճարատան հէր պիրի 2 աեագ էնինատ վէ 3 աեագ պօեուտատա տրը։ Շէմսիյէնին իւնթ թարթիրը թուլմագ իչուն, չէրիքատէն ատագդարա տատանմըզ աղրը պիր ճիհազ վար տրը. կիւնէչ իւլէ մաքինա իշլէտէն պու ճէսիմ ալէթ՝ էօյլէ պիր մուվազէնէթատ տիր քի, պիր քէչ քի լիպրա աղրըը ըլընատա պիր գուվվէթլէ՝ եանի էլ գուվվէթիյլէ վէ բէք գօլայըզլա իսթէնիլէն թարաֆպ չէվրիլէպիլիր։ Էկէր պուլսար հասբլ իսիլմէսի պարզ՝ օլունուր իսէ, պիր սաբ չէվրիլիր վէ պիր գըլավուզ ալէթ մարիֆէթիյլէ մէզբիւր սեիկնէլի ճիհազ էօյլէ պիր վագիեէթլ էէթիրլիր քի. ըշըզ հարարէթի պիր նօգթատա թօբլանուպ, արթըզ օ պէօհիւք չէմսիյէ՝ այ չիչէեի կիպի տատմա քէնտի քէնտինէ եիւզիսնի կիւնէչէ չէվիրիպ տուրուր, պու մաքինաեը իճատ իտէնլէր՝ պու խուսուսատա իլը հէյէթ էրպապընատան (ատտեզագէտ) իպրէթ ալմշլար տրը, զիրա չէմսիյէեի տատիս կիւնէչ թարաֆընա չէվիրմէք վազիֆէսինի՝ պիր սաաթա կէօրտիրիլմէքատ տիր. կէճէ տիւչէն չի՝ սապահլարեն կիւնէչ տօղար տօղմագ՝ չէմսիեէնին եօգարքի պէօհիւք տէլիսինատէն, պուզու իւլէ եաբրլմըզ պիր չիչէք տէմէթի չէքլինատ հիւքէյիպ չըգար, պուճնատան սօնրա ճամլար կիւնէչ գարը բարլամագա պաչլար վէ հարարէթի չըգկըլարը եախատ սէմէթլերի տարիէնին իչինատ թիթրէմէկէ պաչլարլար։ Իշթէ սիեահ ըէնկիլի գազանընն իչինատ էն պէօհիւք ալթիսսիլիք չիմտի վուգու պուլուր, ո հալտէ քի, պիր նօգթատա թօբլանմըզ կիւնէչ ըշըղը հարարէթինինն արթմասը չիտատէթինինն տէրէճէսինէ կէօրէ, գազան բարամաղա գըզարմագա պաչլար, պիր հալտէ քի, էկէր մաքինանընն ֆօթօկրաֆ բէսմի ալընսա, գազան սաքի պէսեզ պիր հալտէ կէօրիսնիր։ Էկէր սաբ պիր սաաթ գատար տէօնիւպ ըշըգ վէրէնինօգ թատա թօբլանսա, (էկէր պուլութ օլուպտա ճամլարընն իւզէրինէ կէօկէ տիւշմէդ իսէ) պիր պուխար ֆըշգըրմասը կէօրիւիւր քի, պու պուխար՝ էմնիկէեի գաբուսու տէնիլէն պիր տէլիքէն տրշարը չըգար. մաքինաճին նէֆկս պօրուսունը հարաքէթ էթտիրմէսիյլէ, չէմսիյէնին սաբընատն լաեէն։ գաթը թուլումպա տիտաեեի սէսի չըգմազա վէ մաքինա իշլէմէզէ պաչլար։ Իշթէ պէօյլէճէ կիւնէչ իսբզմէթ իտուպ իսթէնիլիսեի գատար սու չէքէր, մաքինա պիր տէֆա հարաքէթէ պաչլատը մը արթըզ ինսան միւատախէլէսինէ հաճէթ գամագդըզընն պիտիրէն կիւն իշլէմէեէ տէվամ իտէր, մաքինաթ՝ մաքինաեի քէնտի հալինէ թէրք իլէ, պաղչէսինի գազապիլիր եախատ բօման օդուճապիլիր վէ եախատ բօրթուգալ եէեպիլիր. մաքինա ք

վէ արթզ հարարէթինն թէէսիրսիզ գալմասընա գատար իլլէր վէ սօնրա տուրուպ պիթինն կիմէ խթիրասթ իտէր. էրթէսի կիւն, մաքինաեր հարա-քէթէ կէթիրմէք իչուն, եարըլաճագ չէ՝ կիւնէչ տօղար տօղմագ, պիր չիֆթ սարը չէվիրմէքտէն իպարէթ տիր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Հալէպ վիլայէթի տախիլինտէ Ալ-պիսթան գազասը գամմագամլըղը՝ Հարիմ գազասը գամմագամը Իզզ. Արիֆ Հիքմէթ պէյէ։

Հարիմ գազասը գամմագամլըղը՝ Ալպիսթան գազասը գամմագամը Նա-ղիֆ Էֆէնտիէ։

Մամուրէթիլ Ազիզ վիլայէթի տա-խիլինտէ Հըսնը Մանսուր գազասը գամմագամլըղը՝ Քեսխթա գազասը գամմագամը Ըէֆիգ պէյէ։

Քեսխթա գազասը գամմագամլը-ղը՝ Մամուրթ իլ Ազիզ վիլայէթի մաեէթինէ մէէմուր վէ մէքթէպը միլ-քիյեի Շանանէտէն մէէղուն Հիլմի Է-ֆէնտիէ թէֆիվիզ պույրուլմուշ, վէ մուամիլէյիմէն իճրան թահլիֆիլէրի մահալլէրինէ ինպա գէլընմըշ տըր։

ՆԸԹԱՆ

Բուսանեանընն Սօֆիա ժան տիպ-լոմաթիքի Մ. Միչօեա իքինճի բրիթ-պէտէն Օսմանի, վէ Վարնա պանդա-սը միւտիրի Բէքիր Բանչօֆ էֆ. իլէ Ազմանիանընն Սօֆիասա պուլունան Վիա-ճան տիպլոմաթիգի Մ. տը Զագօեա իւչիւնճի բրիթպէտէն Մէճիտի նշանը ղիշանլարը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՏԱԼԽԻԼԻՅԵԼԷ

ԱՍԻԷՐԻ թէճհիզաթ վէ թէէսիսաթ իանէսինին պունտան պէօյլէ տօղրու-տան տօղրուեա գամիսինուն իքինճի բիեասէթինէ կէօնտէրիլմէսի՝ ումում մալիյէթ մէէմուրլարընա պիտիրիլմիշ տիր։

ՔԻԱՂԻՏԽԱՆԷ տէ պուլունան սու մաքինալարը իլէ Պէյ օղլունա սու վէրիլէճէք տիր։

ՊԱՎԻԷԹՍԸ իլէ Պալեա արասընտա պիր թէլէկրաֆ խաթթը ուզաթըլմըզ վէ պիր քօսթա սիրիճիսի իհտաս իտիլմիշ տիր։

ՊՕՐ ԴԱԶԱՍԸՆՏԱՆ էրէյլի վէ Նիյտէեէ պիր թէլէկրաֆ խաթթը ու-զաթըլմասըյլա մէրքէզը աչըլմասը՝ տախիլիյէ նէզարէթինտէն տարէի աիտէսինէ էմր պույրուլմուշ տըր։

ԳՕՍՕՎԱ էրզադը ասքէրիյէսի իչուն պիր գաչ կիւնտէն պէրի իճրա իտիլմէքտէ օլան միւնագասատա կէչէն աէնէրի միւթէահհիլէր՝ օ սէնէնին պէտէլէրինտէն 42,000 լիրա թէնզիլաթ իճրա էյլէմիշլէր վէ զարարտա տէլէր չէքիլէրէք, եիւզտէ պէշ թէն-զիլաթ գապուլի զարարլաշմըշ տըր։

ՊԱԹԱՎԻՍԱՏԱՌԻ Ֆիլիմէնք մէէ-մուրլարընտան Մ. Հօպիս թարաֆը-տան շարզը Հինտիսթան ատալարընտ-ատքի ֆէլէմէնկ միսթէմէքթիսթընտա սաքին եէրլի էհալիսին իտարէլէրինէ վէ չիֆթֆիլիքլէրինէ տարը թէրթիպ օլունան էսէրին պիր նիւսխէսի՝ Ֆիլէ-մէնք հիւքիւմէթի թարաֆընտան Պապը-Ալիեէ իրսալ վէ թագտիմ իտիլմիշ տիր։

ՏԷՐՍԷԱՏԷԹՏԷ իլք տէֆա օլմագ իւզրէ, եէմէք, պիշկի, նագչ, էլ հիւնէրլերի վէ ուլում վէ ֆինուն թէորիս իտիլմէք իւզրէ, Իսկիւսարտա Ինանիյեէտ «Տարիւլֆէյզը իւնաս» նամըյլա իսլամ զըզ չօճուղլարընա մախսուս պիր խուսուսի մէքթէպ թէէսիս օլունարագ էվվէլքի կիւն բէսմէն աչըլմըշ տըր։

ԱՆԹԱԼԻՍԱՏ. պիր պապ զուրէպա խասթախանէսի եարըլարագ բէսմէն աչըլմըշ տըր։

ԱԳ ՏԷՆԻԶ ատալարը գըրլարընտան մաթլուպ սուրէթտէ կէչինթիլէրին մուհաֆաղասը իչուն իրատէի Սէնիյէէ մուհիպլիճէ սաթուն ալմասը գարար-լաշմըշ օլան սանտալլարտան իչէր գըթասը էտէվաթըյլա սաթուն ալընն-արագ մէէմուրլարը թաեին օլունմուշ տըր։ Պու սանտալլարտան պիրի Ամսո-ըզ, պիրի Սէլանիկ, վէ պիրիտէ Բը-լաթամնա սահիլէրինտէ վազիֆէլէրինի իճրա իտէնէճէքլէր տիր։ Մէզքիւր սան-տալար մէէմուրիյէթլէրի եէրլէրինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

ԳԱՐԱՖԻԶԼԷԻ աչիրէթի բէխի իզ-հահի Պէքիր պէյ էֆ, իլէ աչիրէթ միւ-թէպէրանընտան պազր զաթլարա ալ-թուն վէ կիւմիւշ իմիթեազ միտալիա-լարը իհսան վէ աչիրէթէ սէլամը սէլա-մէթ էնճամը հազրէթը Բատիշահի թէպլիզ պույրուլմըշ տըր։

ՄԻԻԶԱԵԻՏԷ իլէ սաթըլաճագ էմ-լաքը էմիրիյէ վէ մահլիւլ արազի վէ սարէրէ միւզաեէտէլլերի իչուն իքի այ վէ գաթի իհալէլլերի իչուն 7 կիւն միւտտէթ թաեինի շուրաի տէվլէթի գարարը իճապընտան տըր։

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹՏԷ աչըլաճաղընը հաղ-տրղըմըզ զախիրէ պորսասընին իտարէ-սի՝ իքիսի թիճարէթ օտասը ազասընտան վէ իքիսի՝ թէչէքքիլ իտէնէք զախիրէ պօրսասընտա գայտը պուլու-նաճագ թաճիր վէ պանքէլլերէն, վէ իքիսի՝ տէվլէթէ թանընմըշ զախիրէ տէլլալլարընտան օլմագ իւզրէ, ալթը քիչիտէն միւրէքքէպ պիր հէյեէթ հա-վալէ օլունաճագ վէ նէզարէթի՝ թի-ճարէթ օտասընա ամտ պուլունաճագ տըր։ Մէզքիւր պօրսատա հավա օհունլարընա միւսատէ օլունմասեաճաղը վէ մուամէլաթ՝ հէք մէվճուտ մալ իւզ-րինէ ճէրէեան իտէճէք տիր։

ԻՆԿԻԼԹԻՐԱՏ. վազը Եօրդ չէհ-րինտէ. կէլէճէք մայիս այընտա պիր սանսաթ վէ զըրասթ սէրկիսի աչըլա-ճաղը վէ օսմանլը սանսաթընա վէ զը-բաթընա ամտ չէյլերին թէչիրի իչուն, սէրկիսէ հիւքիւմէթը սէնիյէեէ տախի մէճճանէն պիր տարիէ կէօսթէրիլճէճի պիլտիրիլմիշ տիր։

ԱՄԵՐԻԿԱ պէտէլլերինին թախսիլինտէ չիմտիքի ուսուլ՝ մագասատը թէէմինէ քեսքի՝ կէօրիլէմէտիքինտէն, թախսի-լաթը գօլայլաշտրմագ վէ թէվզիսա-թընա եօլսուզլուզ վուգուրը մէն թթ-մէք իւզրէ, իթթիհամ լաղամ կէլէն թէսպիրլեր՝ Պապը Ալիտէն խթիղան իտիլմիշ տիր։

ՇԻՐԲԷԹԸ ԽԱՑՐԻՑԵԷՆԻՆ հիապ-լարընը թէքթիլ իչուն, թիճարէթ օ-տասը ըէխի սէատ. Ազարեան էֆ. հազրէթլերիյլէ, Ամէտիի տիվանը Հիւ-մաեուն խիւլէֆասընտան սէատ. Մուխ-թար պէյ էֆ. հազրէթլերինին մէէմուր օլտուգլարը իյիտիլմիշ տիր։

ՇԵՀԷՐԻՄԻԶՏԷ հավալար պիրտէն պիրէ տէեիշտի, իւչ կիւնտէն պէրի չիտտէթլի բայրազ ռուզկեարը իլէ պէ-բապէր եազմուր եազմագտա օլտուզ-ղունտան լիմանըմըզդան իչէրիսինէ վէ տըշարըսընտա չիտտէթլի ճէրէեան-լար հասըլ օլմուշ վէ կէմի վէ սարէ-նին հարէքէթլերինի կիւճլէշտիրմիշ տիր։ Էվվէլքի կիւն սաաթ տէօրթ բատտէլէրինտէ օտէսատան լիմանըմըզդա կէլէն իթալիա պատտերալը Ճավա նամ վաբօր՝ սուլարդն չիտտէթլի ազընթը-սընտան, Բուսիա սէֆարէթինին Գա-պաթաշ էֆենտի չամանտրաեա պաղը պուլունան Գօլքիտա վաբօրը իւզրինէ տիւշմիշ տիր։ Պու միւսատիմէտէն Գօլքիտա վաբօրունդն ճիվատրասը զըրըմըզ իսէտ, պաշդա պիր գազա օլմամըշ տըր։

Բրիթթիմ ըմմօրքեօր գումբանիասը-նդն Պէօհիքտէրէ սահիլինտէ պուլու-նան տուպալարը էվվէլքի կիւճ տալ-կալարդն չիտտէթինտէն տաղըլարագ բարչա բարչա օլմուշ տըր։

ՔԷՕՐԻ իչի վաբօրլարտան 7 նիւ-մէրօլու վաբօր՝ էվվէլքի կիւն Սէմիլ իսկէլէսինտէ 9 նիւմէրօլու վաբօրա չարփարաք ճիվզիճէ բանենտար օլմուշ վէ իքի վաբօր միւշթէրիլէրինտէ խայ-լըճա թէլաշ էթմիշլէր տիր.

Էվվէլքի կիւն լիմանըմըզդա կէլէ-ճէք օլան քօսթալար՝ մուայէնէ վագդթ-լարընտան պիրազ սօնրա կէլէպիլմիշ-լէր տիր։

ԿԻՒՐԻՆ գազասընտա Շէզուլ գա-րիէսինտէ եանմըշ օլան բրօթէսթան քիլիսասընին եէրինէ պիր քիլիսէ իլէ պիր մէքթէպին եաբըլմասը՝ շուրաի տէվլէթճէ մինասիպ կէօրիլէրէք, ա-թէպէի Իւլեաեէ արզ իտիլմէք իւզրէ, թանզիմ օլունան մազասթա, մագա-մը սամիի սատարէթէ թագտիմ գըլընմըշ տըր։

ՐՈՒՍԻԱ ձարը հազրէթլերինին սանսալիի հիւքիւմէթէ չըգարգարը կիւնէ թէսատիֆ իտէն էվվէլքի կիւն էօյլէ վագթը գարագօլ սէֆինէի Հիւ-մաեունը սանճագարլա վէ Բուսիա սէֆարէթի մահիեթ վաբօրլարը պայ-րագլարլա տօնատրլմըշ իտի. թարաֆը էշրէֆը Հազրէթը Բատիշահինէ՝ ձար հազրէթլերինէ, օ կիւն թէպրիքի հավի պիր թէլէկրաֆնամէի Հիւմաեուն քէ-չիտէ պույրուլտուղը կիպի, թէշրիֆա-թը ումումիյէե նազրը վէ տիվանը Հիւմաեուն թէրճիմանը աթուֆ. Իպ-րահիմ պէյ էֆենտի հազրէթլերիյլէ, սէր եավէրը հազրէթը Շէհրիեարի ա-թուֆ. Մէհմէտ բաշա հազրէթլերի Բուսիա սէֆարէթանէսինէ իղամ վէ թէպրիքեաթ պէեան պույրուլմուշ տըր։

ԻԽԹԻՐԱ ՊԷՐԱԹԸ.— Տանըմարգա թէպասընտան իւչ զաթըն՝ թահթաեէ սիրթմէքլի բարլաեան պիր նէվի պաշ-սըզ քիպրիթ եարմագ ուսուլը նըքէշֆ ի-տէրէք պու քիպրիթլերին սաթըլմասը քէնտիլերինէ պու օլմագ իւզրէ, քէն-տիլէրինէ իսխթրա պէրաթը վէրիլմէսի իչուն, պէլ ճիմլէ իվրօպա հիւքիւմէթ-լերինէ միւրաճաաթ իթտիքլերի կիպի, հիւքիւմէթը սէնիյէեէն տախի իսթի-բա պէրաթը իսթիտա էյլէտիքլերի խա-պէր ալընմըշ տըր։

ՎԱՐԻՏԱԹԸՆԸՆ պիր գըսմը Հիճազ տէմիր եօլունդն մէսարիֆինէ թէրք ի-տիլմէք իւզրէ, Թահիր պէյ էֆ. հազ-րէթլերինէ պիկարա քեաղըրը իմթիսա-ղը վէրիլմիշ իտի. խարիճիյէ նէզա-րէթի մէէմուրլարընտան Մուխթար պէյ տախի, օ եօլտա պիր իմթիեազ իսթիտասընտա պուլունմուշ տըր։

Պէօճէքխանէլէրին թէէսիս վէ իտա-րէսի լազըմ օլան ալեաթ վէ էտէվա-թըն ճինսլերիյլէ պէօճէքլէրին իտարէլէ-րինէ տարը պիր գրթա թալիմաթն կէօնտէրիլմէսի՝ Շեգօտրա վիլաեէթինտէն տախիլիյէե նէզարէթինէ եազըլմըշ վէ իճապը՝ օրման վէ մէճալին վէ զը-բասաթ նէզարէթինէ թէպլիղ պույրուլ-մուշ տըր։

ՄԷՏԹԷՊԼԷՐԵ հասըլաթ օլմագ իւզ-րէ Բուսիյի վիլայէթլերինտէ գանվէ չուվալլարըյլա Սբարմաչէթ մուսը սանտըգլարընտան բէսմ ալընմասը միւնա-սիպ օլաճաղը՝ մէրճիֆինտէն մագամը սատարէթէ արզու իչար իտիլմիշ տիր։

ՊՐՈՒՍԱ իբէքճիլերի՝ մէմալիքը էճ-նէպլիյէեէտէն տէ գօզա ճէլզ իտէրէք իչէմէլերինէ միւսատէ իտիլմէսինի վէ պունլարտան իտալաթ կիւմրիւք բէս-մի ալընմամասընը իսթիրհամ էյլէմիշ-լէր տիր։

ԲԷՇԹԱՏԱ թօրլանմըշ օլան սթա-թիսթիք գօնկրէսի գարարլարընը կէօս-թէրիր էվրագ տախիլիյէե նէզարէթինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

ԱՇԱՐ միւզահէտէ վէ իհալէսինտէ կէօրիլէն եօլսուզլուգտան տօլայը Սապանապատ գամմագամը իլէ մալ միւսիրիինին վէ իհալէ մէմուրընը մուհաքէմէսի լիւզումը մալիյէե նէզա-րէթինտէն էնգարէ վիլայէթինէ պիլ-տիրիլտիեի խայէր ալընմըշ տըր։

ՊՈՒ այն 17ինճի վէ 18ինճի կիւն-լէրինտէ, Մըսրըտա վէպատան հիլ պիր վուգուտա օլմասընը թէլէկրաֆ խա-պէրլէրինտէն տիր։

«ԳՕՆՍՊԱՆԹԻՆՈՒՐՕԼԻՍ» կազէ-թասը սահիպը իմթիազը Նիգոլաեիտիս էֆէնտինին սրհհէթի՝ պիրազ տահա էեիլիեէ եիւզ թութմուշ օլտուղը էշ-տիլմիշ տիր։

ՐՈՒՍԻԱՆ վէ սաիր եէրլէրէն օրտուի Հիմաեունլար իչուն սաթուն ալընան հայվանաթտան էվվէլա Սթան-պոլտա պույրունան սիւլարի վէ թօքճի ալայլարը հայվանաթը նօգանընընն սօլտուրալմասը՝ իրատէի սէնիյէե իգ-թիղասընտան տըր։

ԲՕՍԹԱ ապօնէ գութուլարը քիրա-լարընդն պիրինճի գըսմը իչուն 100, ի-քինճի գըսմը իչուն 75 վէ իւչինճի գըսմը տախի 50 օլմասը գարարլաշմըշ վէ իճապը՝ նէզարէթէն պաշ միւտիր-լէրէ պիլտիրիլմիշ տիր։

ԿԷՋԷՆ սեպտեմբերտէ Սէլանիկ լի-մանընա 72 վաբօրլա 179 եէլքէն կէ-միսի կէլմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս երէկուան թուով հրատա-րակած էինք, ընտրողական ժողովոյ առաջին նիստը շաբաթ օր տեղի ունե-ցաւ Ատանայի Մայր եկեղեցւոյն մէջ և ընտրուեցան վեց քանոնիտաներ որոնց անունը երէկ հեռագրաւ հաղորդուե-ցաւ Ս. Պատրիարքին։

Այս վեցանուն ցանկ երբ Պատրիար-քարանէ վերադառնայ Ատանայ, ընտ-րողական ժողովը վեցէն մին պիտի ընտրէ Կաթողիկոս Կիլիկիոյ։

Աղթամարայ Կաթողիկոսական փոխանորդ Տ. Արսէն Ծ. Վ. Նամակաւ մը կը ծանուցանէ ի Պատրիարքարան թէ, մէկուկէս ամսոյ չափ այցելիր է Թեմերը։

—Պէրպէրեան Յորելեանի Յանձնա-ժողովը երէկ նիստ գումարեց՝ Ս. Պատ-րիարքին ընակարանին մէջ։ Յառաջի-կայ և վերջնական նիստը տեղի պիտի ունենայ ուրբաթ օր, ուր պիտի որոշ-ուին վերջնական կարգադրութիւնները կիրակնօրեայ յոբելեանական հանդէ-սին։

—Կիրակի օր Սկիւտարի Ս. Կարա-պետ եկեղեցւոյն մէջ պատարագեց և քարոզեց Արմաշու դպրեվանուց միա-բան Տ. Դարեգին Վրդ. Խաչատուրեան։ Արժ. Վրդ.ը նախորդ Դշ. օրը կը պատրաստուէր մեկնելու Արմաշ. բայց Նորոթաղի Թաղ. խորհուրդէն ստացած հրաւէրը քանի մը օր յետա-ձգել տուաւ։

—Կը լսենք թէ՝ Արմաշու միա-բան և նախորդ վերատեսուչ Տ. Աղան Ծ. Վ. Արծրունի Պատրիարքական որո-շումով քարոզիչ նշանակուած է Սկիւ-սարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյն։

—Արմաշի նորընծաներէ Մեհրու-ժան վարդապետ Պոլիս եկած է Դա-ւառական պաշտօն ը ստանձնելու համար։

—Արմաշի հանրածանօթ լուսաբար տիրացու Մինաս Պոլիս եկած է շաբաթ օրը։

—Սամսոնի նորընտիր առաջնորդ Աշոտ Յակոբ եպս. այսօր կը մեկնի Զմիւռնիայէն և հինգշաբթի օր կը հասնի ի Պոլիս, ապկից պիտի երթայ իր պաշտօնատեղին. իր պաշտօնագրերը ստանալով։

—Պուլկարիոյ Թաթար Բազարճը քաղաքին մէջ Թաղական Խորհրդոյ նորոգ ընտրութիւն կատարուեր և հինգ անդամէ բաղկացեալ Թաղական Խոր-հուրդ մը ընտրուեր ու Պատրիարքա-րան ծանուցուեր է։

—Պալաթու քարոզիչ Տ. Վահրիճ Ծ. Վ. Շահլամեան դպրոցին և եկեղեցիին չուրջ տիրող անհամաձայնութիւնը բաս-նալու դիտումով կիրակի օր Թաղ. Խորհրդոյ անդամները ի նիստ հրաւի-րեց և աղդու յորդորականով մը յայտ-նեցաւ հաշտութիւն ցոյացնել։ Սոյն նիստին մէջ Թաղ. Խորհրդոյ Ատենա-պետ Երէցեան էֆ.ի յայտնեց ընտրուե-ցաւ Աղաճան էֆ. Աւետիսեան և դրպ-րոցին մէջ ուսուցչութեան կոչուեցաւ Դանիել էֆ. Դաբամաճեան, որով եր-կու կուսակցութիւններն ալ գոհացում գտան։ Այս որոշումներ մասնաւոր տե-ղեկագրով մատուցուեցան Ս. Պատրի-արքին։

—Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյն Թաղ. Խորհուրդը այս կիրակի հրա-ւիրուած է Թաղաքնակ ուժը կրթասէր և բարեսէր երիտասարդները, և առա-ջարկած է «Բարեսիրաց Յանձնախումբ» մը կազմել, որուն նպատակը պիտի ըլայ վարժարանին աղքատիկ ուսանող-աց դրական պէտքերը գոհացնել։ Այս 8 երիտասարդներէն վեցը միայն պատաս-խանած են Թաղ. Խորհրդոյ հրաւէրին, իսկ երկուքը թերեւս յառաջիկայ կի-րակի ներկայանան և ստանձնեն իրենց վստահուած պաշտօնը, և անշուշտ յանձնամ պիտի ընտրուի նաեւ իրենց դիւանը։ Ուրախութեամբ կը լսենք թէ այս յանձնախմբին անդամակից են նաև Վահան էֆ. Սուրէնեան և Սարգիս էֆ. Թիւթիւնճեան։ Կը փափա-քինք որ՝ այս յանձնախումբը եռանդով փարի իր գործին և նպաստէ արդեամբ վարժարանին աղքատիկ ուսանողաց։

—Գերմանական հնագիտական ըն-կերութիւն մը ասկէց առաջ Սամսթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցիին մէջ գտնուած երեք կոր բիւզանդական հնութիւն-ներէն երկուքը գնած ըլլալով, այս անդամ եւս երրորդը որ առանց գլուխ սարկաւագուհւոյ մը արձանին է, գնեց 25 ոսկւոյ փոխարէն, որով խնդ-բոյ նիւթ եղած այս հնութիւններուն գործը գոհացուցիչ կերպով և վարչութեան հաճութեամբ կարգադրուած է։

—Թարգմանչաց հանդէսին օրը Արմաշ Տ. Եղիշէ Ս. Դուրեանի անուան տօնախմբութիւնը ըլլալով, Ս. Պատ-րիարքէն և ուրիշ լարձրատիճան եկե-ղեցականներէ նոյնպէս վանքին բոլոր միաբան վարդապետներէն շնորհաւո-րական հեռագիր և նամակներ եկած են։ Վանքին մէջ այս առթիւ գրական երեկոյթ մը կատարուած է, ի պատիւ Նորին Գերապատուութեան։

—Հանրածանօթ ազգանդի փա-րագրիչ Մկրտիչ էֆ. Պէնտէրեան որ Եւրոպայի մէջ ալ համբաւ մը չինած է իր հաղուագիւտ հանճարին շնորհիւ, այսօր իր օրհասական վիճակին մէջ կը գտնուի ի Պէօյլիքարէր։ Ինքը գրեթէ 60 տարեկան ըլլալով, մեր եկեղեցա-կան թանկագին մասունքներու վրայ յիշատակագրեր գրելու նոր գիւտ մը ըրած է որ այս բոլոր արուեստա-կան գաղտնիքը իրեն հետ կը տանի։ Ս. Հայրապետը վերջերս իրեն ապսպրած էր 150 կտորի չափ գործ։

ՀԱՅ - ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԻՆ

Կ. Պոլսոյ պատրիարքական փոխա-նորդ Աւետիս Արք. Արփիարեանի կող-մէ խրկուած ազգի մը համեմատ, յա-ռաջիկայ կիրակի, 28 հոկտ, Տօն Գիւտ խաչի, Կ. Պոլսոյ Պատրիարք Տ. Էմմա-նուէլեան Մագըլ Աղաֆի Ս. Աստ-ուածածին եկեղեցւոյն մէջ ժամը 3ին (Ր. Թ.) եպիսկոպոսութեան ձեռնադ-րութեան և օծման արարողութիւնը պիտի կատարէ Կղէմէս Վ. Դաղարոսեանի Էնկիւրիի վրայ, Պողոս Վ. Մասպաղեանի Աղեքսանդրիոյ վրայ, Մատթէոս Վ. Սպլկանի Կեսարիոյ վրայ։ Իսկ եթէ Մարաշի առաջնորդ Յովհաննէս Վ. Մուրատեան մինչեւ նոյն օրը Պոլիս հասնի՝ ան եւս պիտի ձեռնադրուի եպիսկոպոս։

—Գիւլուեան Պետրոս գերպպայ-ծառ, որ Տ. Էմմանուէլեան Պատրիա-րքին փոխանորդն է Պարիզ քով, տա-կաւին Պոլիս կը գտնուի, Պատրիար-քարանին հին հաշիւները կարգադրը-ուած չըլլալով տակաւին, որմնցմէ պիտի զբաղի հաւանաբար մինչեւ նոր տարի։

—Վենետիկի Մխիթարեաններուն Պոլսոյ գործակատարը Տ. Դանիէլ Վ. Ստեփանեան, որ Յովելեանին առիթով Վենետիկ գացած էր, մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Յովսէփ Ծ. Վ. Ռոքոսեան՝ եկեղեցիներուն Արարողապետ կար-գուելու է։

—Անցած կիր, օր. Ս. Յովհան Ոս-կեբերան եկեղեցւոյ մէջ, Կ. Պատրի-արքին ներկայութեան, Էնկիւրիի նոր-ընտիր առաջնորդ Կղէմէս Վ. Դաղա-րոսեան պատարագ մատուցեր է՝ ի յի-շատակ Ս. Յակոբայ Եղբայրութեան հնդեկեալներուն, ինչպէս ծանուցուած էր նախապէս։

Ա.ԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ 1902 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Գին 40 ֆրոյ

Ազգ. Հիւանդանոցի պարզ օրա-ցոյցը մաքուր տպագրութեամբ հրապա-րակ եւլած է։ Ինչպէս անցեալ տարի եկեղեցական ժամերգութեանց մասը՝ սովորականէն աւելի մանրաման և ճոխ տեղեկութիւններ կը պարունա-կէր, նոյնպէս և այս տարի իւրաքան-չիւր օրուան եկեղեցական պաշտամանց «պատշաճ»ները աւելի ճոխացած են, օ-րացոյցին սկիզբն ալ յատուկ խրատ մը գրուած է ընդհանուր կէտերուն վրայ ի գիւրութիւն եկեղեցականաց և եկե-ղեցականաց։

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ յայ-տարարել թէ միայն Հիւանդանոցիս օ-րացոյցն է որ արտօնեալ և աւանդա-ցեալ է Ազգ. Պատրիարքարանէն, հե-տեւաբար պէտք է ուշադիր ըլլալ ա-նոնց կողքերուն վրայ դրուած կնիքին, ուր գրուած է «Սեպհականութիւն Ս. Քրիսի Ազգ. Հիւանդանոցի, 1902։»

Անցեալ տարի 50,000 օրինակի չափ պարզ օրացոյց սպառած ըլլալով, օ-րացոյցի հասոյթը քաւական կարեւոր աղբիւր մը դարձած է Հիւանդանոցիս համար, ուստի հոգաբարձութիւնս կը յուսայ թէ այս տարի ալ բարեսէր ազ-գայիններն պիտի փութան մէկ մէկ օրինակ գնել անոնցմէ և նպաստել ազգին տան մէջ ինսուլուած հաղարէ աւելի պատսպարեալներու։

(ԿԴԷ)

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԳԵՇԱՄԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԵԱՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 3 Նոյեմբ.— Բայսթրաթ մէճլիսինտէ ազատան Մ. Շալք Թրանս-վալ մուհարէպէսինէ խարիճէն միւ-սախէլէ վուգու պույրամասընտան սօ-լաեը մէճլիս նամընա պէեանը թէէս-սիֆ իսիլմէսինի մէքլիֆ էթմիշ տիր։

ԼՕՆՏՐԱ.—Իւմիւտ Պրունընտան ա-լընան խապէրլէրէ էկօրէ, Պօէրլէր՝ Ին-կիլիզ օրտուսունդն պարկիրլէրինին պու-լունտուղը եէրի զապթ էթմիշլէր տիր։

—Պոէր ասքէրի բէիսլէրինէն եէսի քիչինին միւէպպէտէն սիրկինէ ման-քիմ օլուուղը՝ Բրէթօրիատան պիլտի-րիլիեօր։

ԲՐԷԹՕՐԻԱ.—Էվվէլքի կիւն միաբ-լայ Պինսընը թահթը գօմանտասընա պուլունան Ինկիլիզ միւֆրիզէսի իւզ-րինէ հիճում իտէն Պօէրլէր՝ ժէնէրալ Լուի Պոթանընն թահթը գօմանտասընը-տա պուլունուեօրլար իտի։

ԿԵՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԵԱՐ

ԲԱՐԻԶ, 4 Նոյեմբ.—Բէթէրսպուրկ ատան իչար օլունտուզունա կէօրէ, Մօս-քուտատան Վլատիվոսթոքա գատար օ-լան մալէրայի Սիպէրիա խաթթը թա-մամէն ինչա իտիլմիշ տիր։

—«Նիւ Եօրք Հէրալտ» կազէթասը-նդն Բարիզտէ նէէր օլունան նուսխէսի Բուսիա հիւքիւմէթինին Զինուէն ալա-ճաղը թազմինաթը թէէմինաթ կէօս-թէրէրէք պիր խսիթգրազ ագտ իտէճէ-նինի սէօյլէեօր։

ՄԱՏՐԻՏ.—Մ. Սակասթանընն իս-թիեարլըղը հասէպիյէ պաշ վէքալէթ-տէն իսթիֆա իտէճէեի վէ եէրինէ գորթէս մէճլիսի բէյսի Մ. Մօրբէնին կէչէճէեի մէհաֆիլը սիեասիեէտէ սէօյ-լէնիրօր։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

BOURSE DE PARIS

ՊՈՒ ԿԻՃԷՔԻ

Նոյեմբեր 4, 1901

Ֆրանսզ էհսամը	(3% Français)	100.70
Բէյմի	(Tab. Turcs)	309
Գօնսօլիտ.	(R. Turque D.)	23.35
Շըմէնտիֆէր	(Lots Turcs)	99.75
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	515
Թրանսվալ	(Transvaal)	73.75

Պաս. սապահ Լիմին Լանիւնտէ սա-թըլան սէպպէտինին Շէհր Էմանէթը ճէ-լիլէսինտէն մաթպասմըզդա թէպլիղ օ-լունան ֆիյաթ ճէտվէլի.

Ճընս էշիա	տոպ	ֆրանք	ղր	ֆր
Պարպունիա	——	1	1	20
Եէչիլ ամը պիպէր	——	1	1	—
Եէչիլ թօքարլագ պիպէր	——	1	—	30
Զալը ֆասուլիասը	——	1	2	20
Լահանա	——	1	—	10
Սպանանագ	——	1	—	10
Այիչէ գատըն ֆասուլիա	——	1	1	15
Գըրմըզը տօմաթէս	——	1	1	
Եէչիլ »	——	1		20
Սագըզ գապաղը	——	1	1	
Պօսթան բաթիճանը	—		—	
Պաշ »	100		18	
Օրթա »	100		14	
Թօքաճ »	100		7	
Եէրլի պամիա	1000		8	

Պալէատէքի ֆիեսթաան զիեատէ սաթան օլուր իսէ օ միսիլու հագգընա մուամէլէի հէզարիէ իճրա օլունմագ իւզրէ Շէհր Էմանէթինէ վէ տաբ-բէի պէլէտիեէ միւտիր վէ մէվզը միւ-ֆէթթիշլէրինէ միւրաճաաթլէ պէեան օլունմասը իսթիթար օլունուր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսէ. Ուսմ. տիւն ագչ. գաբ.	25—
» » » էն եիւքսէք	25—15
» » » էն աչաղը	25—18
Բուսէլի չըմէնտրֆէրի ագչմ. գընտ.	97—75
» » էն եիւքսէք	97—3/8
» » էն աչաղը	96—3/8

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյմի ագոիօնը Օս. լիր.	12—30
Սիկուրէթ Ա.	—89
» Բ.	—48
Թրամվայ	5—65
Ժուխանա	1—40
Օսպիկսիոն Թրամվայ	482—
Ասիւրանս	3—70
Դրէտի ժէնէրալ	0—10
Սուսէէթէ Օթման Ինկ. լիր.	0—12
Լօրիսմ	51—50
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէգ	404—
Թրանսվալ	73—
Բրիսթըմ թանկիլիաթը	452½
Դրէտի Ֆոնսիէ էմիրսիէն	262—50
Անտաօլը չըմ ագսիոնը	9—10

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրաը 100 ղ. տան	ղ.	բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարզը	107	78
Մէթալիք	98	30
Ինկիլիզ լիրաը	110	06
Ֆրանսզ ալթունը	87	27
Բօլ	90	20
Գրէմիզ ալթունը	51	06
Գարպոն գայմէսի	8	57

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 3 Նոյմբ.

Ինկ. էհսամը Ինկ. լիրաը	91—13
Օսմ. էհսամը աչըլաը	23—12
» գաբանաը	23—12
» » Բ	49—
« » Գ	25—12
Օսմանլը Պանգասը	10—37
Մըսրը Տուլ. մուխթանրաէ	106—37
Պուլկար իսթիգրազը	82—
Դամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—325

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—05
Բարիզ 3 այ վատէլը	22—78½
Ֆիօրէն Մանտա	——
Վիէննա չէքի (գուլդն)	——

Բարիզ 3 Նոյմբ.

Ֆրնս էհս. 4% ֆր.	100—80
» » 4½%	102—10
Եէնի Օսմ. էհսամը աչըլաը	23—45
» » գաբանաը	23—45
Բուսէլի չըմէնտրֆէրի	100——
Օսմանլը Բէյմի էհսամը	307—
» Պանգասը	515—
Դրէտի Լիոնէ	982—
Իսթանբուլ էհսամը	99—10
Բանօրիթէ Թիւրք	484—
Օսմանիյէ	420—
Տուան Օթթօման	599—
Սբանիօլ	70—20
Թրանսվալ	75—
Գամպիօ 3 այ վատէ	25—110
Դրէտի Ֆոնսիէ էմիրսիէն	—

Պէրլին 3 Նո

بك اوغلى كلدى

BÉRA

ԵԹԷ ԿԸ ՓԱՓԱՒԻՒՐ՝ առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու առողջարար սիկարի թուղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գունաւոր քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԴՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զիմպիւլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յանձնորդաց և յանձնակատարներուն ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ԶԵՂՔ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեդծերէն զգուշացէք։

ՏԻՐ ԹԱՊԻՊԻ Ե. ՀՈՇԵԱՆ

Գրաբ Գէորգի Մ՝օրա Հարդէոյ
Բէշիկթաշը ուշգուընտա, Նումէրօ 52

Հէր կիւն սապահուան կիրէ Լարիսանա գատար միւսիւլէյն Հոչեան էֆ. թէտավիխանէսինէ միւրաճաաթ իսէն զէվաթը գապուլ իլէ տիշ աղրբլարը, չիւրիւքլիւկի վէ պուլնարտան իլէրի կէլէն. աղրդ խասթալըգլարրնը էն միւքէմմէլ վէ սօն թէրթիպատ ալաթ վէ իլաճլար իլէ թէտավի իսէր։ Ալթըն, բլաթին, էմայլատան տիշ սօլտուրուլուպ զայէթ զարիֆ վէ սէնսաթքեարանէ տիշ թագրմլարը իսալ իսէր կէրէք քաուչու։ Վէ կէրէք ալթուն տիմաղ իսթիմալը իլէ Հէր միւրաճաաթ իսէն թէէմին էմլիրը վէ սէրեօնտէ էմլէն վաղիֆէ մուճիսը մէմնունլիյէթ սուրէթաթ իլթալ օլունսուդուսան սօնրա թէվֆիէ օլունուր։

Բազար էրթէսի, չարշանպա վէ ճուսաա էրթէսի Սթանպոլ տիհէթինէ պուլունան միւշթերիլերինի սապահան էօղլէէ գատար Պահնէ Դարուսա Ա. Սահակեան Տիր Թէտավիխանէսինէ գապուլ իսէր։

Լիւզումը թագտիրինէ բազար կիւնլերի տախի միւրաճաաթ օլունապիլիր։ 9—20

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Միւսիւլէյն՝ օն պիր սէնէ մուգատատէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէսէն պա չահատէթնամէ, խուրուճ իթմիշ, վէ զայրէթ ու իսթիգամէթիլէ հէր քէսին հիւսնիւ թէվէճճիհ վէ էմնիյէթինի գազանմըշ, էրպապը նամուս վէ սիյագաթտան վէ պիրինճի սընըֆ տավա վէքիլէրինէն մասրուֆ պիր զաթ մը։

Քէնտիլերի՝ հէր նէվ Շէրի, Հուգուգ, ճէզա վէ Թիճարէթ տավալարը սէրէօճառ իսէր։

Պիր մէպլաը մալիսմ մուգապիլինէ ալթը այլը վէ սէնէլիք ապօնէ գայտ վէ գապուլ իլլէր։

Տավալարը հագգընտա մէճճանէն մալիսմաթ ալմագ իսթէէնլերէ պէյանը բէյ վէ իթալը մալիսմաթտան գաչընմագ։ Էքսէր տավալարտան բէյնի իւճրէթ ալմասրը կիպի, բէօ չօղալրընբատա սուլէյն Թէվֆիյէտ գուսուր էլլէմէզ։ Սապահլարը սաաթ 2—6ետ վէ ագշամլարը տախի 9—11է գատար եաղրընանէսինէ պուլունուր։

Իտարէյանէսի՝ Պապը Ալի ճաատէսինէ Մուսուլմանընտա 22, 23 վէ 24 նումէրօլը օտալար արը։

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը իր հռչակաւոր մեքենաներէն մինչեւ յարդ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը զանազան արուեստանոցներուն մէջ 400է աւելի չքաղրամ և պատուոյ մրցանակ առած է։

Սոյն անուն յայտնութիւնը զորս և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։

Կեղծերէն զգուշացէք. Սինկէրի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ դիմաց գետեղուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատանց

THE SINGER MANF. CO. TRADE MARK

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐԻ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՋ ՎԷՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐՔԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ, ԵՒԼՆ.

Արեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն՝ Բերա, Գուսպարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած չէնքը։

Վաճառատունք ի Պոլիս՝ Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։ Զալաթիա՝ Գարտքէօյ Թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ և Սուլթան Պայազիտ։ Մանաւանդ՝ գաւառաց բոլոր քաղաքներուն մէջ։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԷՆ
Ի ՊՈԼԻՍ
Թանգարան

ՎԱՃԱՌԱՆԻՆ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և հերոսական վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուղթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գինիներու գերազանց ոգեւորութիւնը։ Փաթաթողներուն քաղաքացիք ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրօսլաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի սահրեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—ՊՊ. Լաքաճէօ Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթաուէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.—ՊՊ. Ապքար և Ընկ.
ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Դալֆեան.
ԳԱՀԻՐԷ.—Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ.—Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.—Պ. Կէոռն Արտիթ.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.—Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։
ԻԶՄԻՐ.—Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՍԹՕ.—Պ. Յակոբ Բսօլատալ։
ՋՄԻՒՌՆԻԱ.—Պ. Հայրիրիս Վառնիկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.—Պ. Տիսօ Ֆէրնանտէղ.
ԻՄՍԿԻԻՊ.—Պ. Մ. Քարուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք։
ՏՐԱՊԻԶՕՆ.—Պ. Սրիս Կ. Ինճիճեան. 20—24

ՌՈՒԷՍԴԸՐՆ

TORONTO WESTERN LONDON 1851

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒՍՅԱԼ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ
1851ՏԻ ԹԷԼԻՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան զիյանլարընն մէճմուի	Ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ազէվ վէ հասրլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէտիկ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրիյումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպոլ, Պահնէ Դարու, Անանիասի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր առէնթէլէր արանըլմագտա արը

ԻՒԹՍԸ.—Շէհրիմիզին էն մասրուճ Ֆրանսըզ վէ Ամէրիկա գումբանիալարրն սէրմայէսի հասրլաթընա նիսպէթէն 100% օլտուղը Հալտէ Ուէսթըրընքի 125% տիր։ Իրէթ պու հագիգաթ Ուէսթըրն բրանչլէրինէ թէֆէվվիւգ իթմիշմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ արը։

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՅԻՖ
ԱՄԷՐԻԿԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷԾՈՒՐ ՏԻՔԻՇ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

NEW HOME

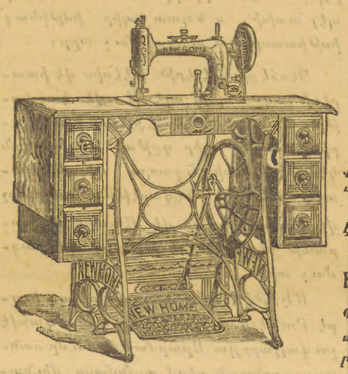

Մէղքիւր Սէրկիի Ումումիսինէ մեքեանֆաթընը, HORS CONCOUR ըէգապէթիվ գազանմըշ տըր։

Էն ուֆագ թէֆէրրուաթընա գատար էմալլընա թէվէֆֆիւգ իսէր։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԻՇԻՒ ԵԷԿԵԱՆԷ ԱՃԵԳԱՍՐ ԱՄԷՏԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթանպօլտա, Պահնէ Գարուսընտա, Համիտիյէ ճատէսի, Ն՝ 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ։ ՇԻՒՊԷԼԷՐ Իզմիրէ, Սիլիվրիէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սաիրէ

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԵՐՄԱՅԷ, ԻՀ ԻՅԱՐ, ՄԻՆԱԼԻ Ֆ. 7500.0

1899տա մէրի իւլ իճրա էօմիւր սիկուրթասը պէէլի Գրդ.		19,534,276
» » հանկըն » » »		460,267,203
» » » » բրիմի »		1,433,965

Էյմիր էօղերէն վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտիլ չէրաթի իւլէ սիկուրթա ագատ իսէր

Եանկը՝ էօրը հէր նէվի պինա վէ էշնա իւզէրինէ սիկուրթա ագատ իսէր։

Նէֆեսի էօղլերը՝ էօրը մալ, էվլադը նագտիյէ վէ վարոր սիկուրթալարը գապալ իսէր։

Հիսէսարանա՝ 1896տա 18½%, 1897ոէ 18%, 1898ոէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվֆի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի՝ Տէլատատէթաք Գրէմի Լիօնէ, Լիմարատա Անկլո Աւստրիան Պանգ, Մոսքուտա Պանգ Նասիոնալ Պիլիկար։

Թաշրալար իշիւն մուատիսիտ վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա՝ Թիւրքիա իշիւն ումումի աճէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպանի սոգագ, Ճէլտիրան

Թիւրքիա իշիւն ումումի մուֆէթթիշ — Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸԶ

Ազգընդզրն զօգմամասընը, տիւլէրինէրն խասթալըգտան քիւլլէէն արի գալմասընը արգու իսէր իսէնիլ Պաղչէ Գարուսընտա Նիշամիէ գարագոլը գաղչու քէօչէսինտէ 1 նումէրօլը մահալը մախսուստա տիշ թապիպի

ԽԱՉԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՆ

պուլմալըսընը։

Մումիսլէյն Մէքթէպի Թըպպիէի Շահանէսէն մէէգուն օլուպ, հիշ պիր ազրը հիսս իթիրմէ քսլզին տիշ չէքմէքսէ մուճիսի պուլունտըղը պիր իլաճ իլէ եալնըզ իլի տէֆտատա էն չէտիտ տիշ ազրբլարընը քէսմէքսէ, «աքորրիթ»կիպի հէր նէվ տիշ էթի խասթալըգլարընը թէտավի իթմէքսէ էֆէնտին էն սօն ուսուլի իւզրէ վէ նէվ վիճատ ալէթլար իլէ տիշ տօլտըրմագտա արը։

Էնվայի թագմա տիշ վէ չէնէ իմալընտաքի մէհարէթի քեամիլէսի ումում միւշթերիլերինին հիւսնիւ թէվէճճիհինի ճէլտ իթմէքսէ տիր։

Ճուսաա կիւնլերի մուայնէխանէսէ բազար կիւնլերի տէ կէպիկ Բաշատտա Համամ ճատատէսինտէ, 15 նումէրօլը խանէսինէ միւրաճաաթ իսէն ֆուգարասը մէճճանէն թէտավի իսէր։ Սապահլարը սաաթ 1½ գատար վէ ագշամլարը տախի սաաթ 11ետն սօնրա հէր վագըթ խանէսինտէ պուլունուր։

ՕՕՔԹՕՐ ԶՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մումիսլէյն փարիսոտ միւտէթը մէտիսէ էմրազը տախիլիկ վէ սասպիէէ քէսպի իսթիթատա իլլէյուպ սարա, ընսաղմօս, խթէրիք, եարբմ պաշ ազրըսը, նիւղիլ, ուլգուսուլուգ, ուլգուտա կէղմանէք, չօճուդլարրն իարար թուրթամամալարը վէ էնվաի սինիրխասթալըգլարընը էլէկթրիք իլէ թէտավի իլլէէտիլի կիպի միտէ սուլարը, վէ միտէ սուլուսընն արթմարը վէ էքսիլմէսի, պաղըրսագ, գալպ, ագ վէ գարաճիլէր վէ պիլէֆիմէ էմրազը տախիլիճի սարէրէի ֆէէնը թրպպըն էն սօն քէշֆիաթը իւզրէ հէր կիւն սապահան էօյլէնէ գատար իտանպօլտա օգճիլէր պաշընտա (Մէրիտ) էճզանէլէրինտէ վէ էօյլէէսէն սօնրա, պէյ օղլու ճատտէի քէպիրտէ Օտիոն թէաթրօսու գարշուսընտա 165 նումէրօլու Մուայնէխանէի խուսուսիէսինտէ միւրաճաաթ իսէն խասթէկէանը գապալ իլլէր։ Մուայնէխանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավիի էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանէօսու մէվճուտ տուր։

ՍԿԻԻՏԱՐՑԻՆԵՐՈՒՆ

Անոնք որ կը փափագին Մանչուրի բաժանորդ գրուիլ, կրնան գիմել Սեղլամբզ, Պապա-Ճան փողոց, կոշկակար Վահան էֆ. Սարբեանի խանութը, և ատանալ օրինաւոր ընկալագիրը։

ՏՕՔԹՕՐ ԳՕՍԹԱՔԻ ՔԻԼԱՅՏԻԹԻ

Բարիստէ իքմալը թահսիլ էթմիշ վէ եվրօքանրն էն մէշհուր խասթախանէլէրինտէ ամէլիյէաթ կէօրէրէք, ան եէտի սէնէ տախի իճրատ թըպապէթլէ քէսպը վուգուճ էյլէմիշ տիր։

Թապիպը մումիսլէյն կէօհիւս վէ միտէ իւլէթլէրինի եանի նէզլէի սատրիյէսի, նէֆէս տարլըզընը, ագ ճիլեէր ուֆունէթլէրինի խուսուսիյլէ վէրէմ խասթէլիքինի, իսթիհալարատա միւզմին էօքսիրիւճ վէ տամարլարրն թէսալլուպ իսթմէսինի, էմրազը գալպիյէեի, հազմսըզլըղը, ինգրպլազը, միւզմին խանալը, միտէ ազրըսընի, միտէ կէնիշլէնմէսինի, գանը պասրը, գարընտա սու տօլմասընը, գարաճիլէր խասթալըգլարընը, խարատա չէքէր վէ եումուրթա ազը պուլունմասընը, էմրազը միբրօպիյէեի վէ գան խասթալըգլարընը վէ հէր ճինս չօճուգ խասթալըգլարընը՝ թէրագգընէսթը ֆէնտիյէ մոգճիպինճէ էն սօն ուսուլը քէպպի վէճճիլ թէտավի էյլէր։

Թապիպը մումիսլէյն՝ սէօրթ սէնէ պիր միւտէթ զարինտա վասի պիր ֆրէնկի խասթախանէսի սէր թըպապէթինտէ պուլունարագ, պու էանատէ խուսուսի թէտավի էյլէյիսի խասթալարատան մասատա, ֆրէնկիէէ վէ պէլճոզուգլուղունա միւպթէլա օլմուշ սէօրթ պին գատար էշխասը թէտավի էյլէյիսի ճիհէթլէ, պու իւլէթլէրին թէտավիսի խուսուսընտա ֆէվգէլատ մէհարէթի քէսպ էյլէմիշ օլտուղունտան, էրքէք վէ գատրնլարատա եէնի վէ էսկի ֆրէնկիսի վէ պէլ ոսրուգլուղունու վէ անլէրտէն հասրլ օլան սէս գէսրգէզրը վէ նարալարը վէ տէրի ուֆունէթլէրինի վէ իարար տարլըզընը վէ իթթիհադը մէտատէի վէ վէկարիֆը թէնտուրիսիդէ իճրասընատա նոգտանիյէթի սուրէթը միւքէմմէլէտ վէ թէճարիպը միւթէատափէսինի թէրագգընէսթը ֆէնտիյէ իլէ պիրլէշտիրէրէք ազ զէման գարիֆտան թէտավի էյլէր։

Տէր Ալիխէտէ հէր հանկը թապիպ իլէ խթէնիրատա գոնսիլթօ օլուսապիլտիի կիպի, Եվրօքանրն էն մէշհուր սաթգպազար իլէ տախի պիր մուխասպէրէ գոնսիլթօ իճրատ օլուսուր։

Վիլանաթը Շահանէսէն թահրիրէն միւրաճաաթ իսէնէք զէվաթընն՝ օրատաքի թապիպին պիր բաօրունը եախոտա մուֆասսալ պիր թարիֆնամէ կէօնտէրմէյէրի էյլէմէ տիր։

Բազարտան մատատա, հէր կիշ սասաթ սէօրթ գատար, Գուսգարուտա Զէֆիթէ Կէլիճէք ճատատէսինտէ 13 նումէրօլու խանէտէ, սասաթ պէշտէն սէքիզէ գատար Սիրքէճիտէ Պապը Ալի ճատատէսինտէ Թիւրքիյէ էճզանանէսինտէ։ Սասաթ սօգուղտան օն պիրէ գատար Սուլթան Պաեազիտտէ, Օգճիլար պաշընտա Սինէմեան էֆ Նին Պաեազիտ էճզանանէսինտէ խասթէկէանը գապալ էյլէր։ Ֆիագը օլանլար սալ։ կիւնլերի մէճճանէն մուսեէնէ օլուսնուրը կէտիք Բաշա եօգուշունտա Լիվօր Մէրթիտի էֆ Նին էճզանանէսինէն հէր հանկի սասաթ խթէնիլիրսէ, թապիպը մուսաճիլէյն ճէլպ օլունապիլէճէքտիր։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս Մահմուտ Փաշայի Էլ-Խէ Ռիւ 271

Վաճառատան մէջ կը ծախուին հարնիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները և զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին, վաճառատան մէջ կը գտնուի նաև ֆոնտան և ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերք մը։ Դուառներէ եղած յանձնարարութիւնք փոխով կը կատարուին։ Գիները չատ ածան են։ 88—106

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ Ֆ. ԳԱԼՈՒԵՐԵԱՆ

)(27)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԷՔԲԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ՎԷՊ ՏՈՀՄԱՑԻՆ ԱՆԱՆԳԷ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Է.

Մայր ու զաւակ բաւական խօսեցան դառն ոճով առանց ուղղակի բառ մը արտասանելու խնդրոյն վրայ։ Տիկին Մերուշեան առիթ կը փնտռէր դրամատանակին խօսքը բանալու. բայց, կը վախնար սխալ քայլ մը առնելէ, վերջապէս լրագրին վերջուց սեղանին վրայէն և Վահէի կարկառեց, դրամատանակին տեղը նշանակելով։

—Կարդա՛, ըսաւ, տե՛ս ինչ դրեր են։

Վահէ անմիջական տիկարկ մը նետեց լրագրին վրայ ու ծանօթ կտորը կարդալով իսկոյն տժգունեցաւ և զարմացական բացագանչութեամբ.

—Տաղրեանին աղջիկն է եղեր, մը-դրլաաց։

—Տեսա՞ր որ մայրդ իրաւունք ուներ քեզի հետաքնդրելու, հառաչեց դերձակուհին, ես միթէ չէ՞ ուզեր քու երջանկութիւնդ, հարատութիւնդ, տե՛ս հիմա ոտիկանութեան յանձնուած է գործը և վատահ եմ որ վաղը կամ միւս օր մեր դուռը ձեռք պիտի առնեն։

Վահէ չպատասխանեց,

—Ամէնէն շահաբեր գործը ուղղամտութիւնն է, յարեց դերձակուհին, տատամսելու, մտմտալու ժամանակը անցած է, հիմա՛ հիմա՛ ստակները առնելու տերողը յանձնելու է, փառք Աստուծոյ ի՞նչ բան կը պակսի մեզ, ես աշխատելու վարժ, դուն երիտասարդ, ինչո՛ւ մեր խաղաղ կեանքը թունաւորենք անարդար վատակի մը համար, որ ուշ կամ կանխ օգուտ պիտի չընէ մեզ։ Եթէ մենք լուութիւն պահենք և չվերադարձնենք իսկ, կը կարծե՞ս որ այսչափ ձանձնուած իրողութիւն մը գաղտնի մնայ։

—Բարոգի մի սկսի՛ր դարձեալ, ես տեղը յանձնած եմ դրամը... արդէն իմ ամենամեծ սխալս, գալ քեզի խոստովանիլս էր։

—Աստուած մեզի հետ է զաւակս, անիկայ չի ներեր որ մարդ այսչափ զոհողութեամբ ու առատապանդով մեծցուցած մէկ հատիկ զաւակը, կորսուելու ճամբան բռնէ։ Եթէ դուն չի խոստովանիր իսկ, միթէ պիտի չհասկնար մայրդ։ Ե՛լ, ե՛լ, սատանին նալէթ ըսէ, ուր որ դրեր ես նէ ադ դրամատանակը, առնենք մէկտեղ Տաղրեաններուն տանինք։

—Խենթի խօսքեր մ'ըներ, ատանկ բան չեմ գիտնար կոր ես։

—Ինքո՞ր չես գիտեր, հարցուց դերձակուհին չի կրնալով ծիծաղը զսպել զաւակի՞ն խոժոռ դէմքին հանդէպ, կ'ուրանա՞ս կոր։

—Ի՞նչ պիտի ուրանամ, բան մը չի խոստովանեցայ որ ուրանամ։

—Էհ, քանի որ դուն ուրանալու կելլես, ես ալ պիտի սիպսուիմ ուրիշ միջոցներու դիմել....այս է բարոյականդ Վահէ, այս է դաստիարակութեանդ ոյժը։

Վահէ որ բաւական ժամանակէ ի վեր արուեստակեալ կռիւ մը կը մղէր մօրը հետ, փղձկեցաւ և սկսաւ յորդ արցունք թափել։

—Ե՛լ հրեշտակս, ե՛լ, հեծկլտաց դերձակուհին զաւակին երեսները համբուրելով, Աստուած քեզի դեռ շատ երջանկութիւններ պատրաստած է, ո՞վ գիտէ ինչ բարիք պիտի ծագի, երբ այս զոհողութեան յանձնառու ըլլաս։ Ինչ բան որ մարդուս ծանր կուգայ, հարիւրին հարիւր բարիք է իրեն համար։

Խեղճ երիտասարդը խորհելով որ հազար ֆր.ը վերադարձնելով, ամբողջ երաշխերէն հրաժարած, ձեռք քաշած պիտի ըլլայ, չէր կրնար մխիթարութիւն գտնել, միւս կողմէ ուրիշին դրամը իւրացնելու չափ տգեղութիւն և անբարոյութիւն ալ չունէր։ Առաջ մինչեւ մէկ ասոմիճան կ'արդարացնէր ինքզինքը, քանի որ տէրը յայտնի չէր, իսկ հիմա երբ Տաղրեան՝ իր ուղեկցուհիները մասնաւոր հրատարակութիւններով իրենց կորուստը կը փնտռէին, խնդիրը կը տարբերէր, գտնալէ աւելի, գողութեան հանգամանք կ'առնէր։

Եւ Վահէ, թէև ուսումը կատարելագործելու ծրագիրէն չէր կրնար հրաժարիլ, սակայն գողցուած դրամով մը ապագայ հիմնելու չափ ալ չէր կրնար առաջ երթալ։

Մօրը հանդէպ ցոյց տուած ընդդիմութիւնները անիմն էին, չափազանց գգուանք տուած էր անկէ, երես առած էր պէտք եղածէն աւելի, ուստի մերթ ընդ մերթ այս կարգի ընդդիմախօսութիւններ, նպատակ կ'ընէր իր տղայութիւնը միւեցնող, և մայրը սիրայօժար կը քաշէր քմահաճոյքները զաւակին որուն համար կ'ապրէր զրեթէ, այնչափ կը սիրէր մէկ հատիկը։

Եթէ մայրը քիչ մը համբերէր, Վահէ արդէն ինքնաբերաբար պիտի վերադարձնէր դրամատանակը, անոր բուն տէրը հասկնալէ ետք

Անպտոյգ կացութիւնը, խղճի խայթը, առաջին օրէն ի վեր կրած տառապանքը, սրտմաշուքն ու մտահոգութիւնը արդէն յայտարար նշաններ էին երիտասարդին կորովի բարոյականին։

Արդարև առաջին թափով գանձած էր դրամը, ծրագիրներ կազմած էր անոր վրայ. սակայն հինգ փարային իսկ դպչիլ չէր համարձակած, իբր նուիրական աւանդ կը պահէր զայն իր քով, առանց վճռել կարողանալու թէ՝ ինչ պիտի ընէր, ի՞նչ բանի պիտի գործածէր։

Այլ չափը լեցուած էր, պէտք էր վճռական որոշում մը տալ, զոր փութացուցին մօրը արտասուալից թախանձանքներն ու սպառնական ձեւերը։

Արցունքները սրբեց Վահէ, ոտքի ելաւ, ու պատած տեղէն հանելով պանքնոթներու ծրարը մօրը վրայ նետեց։

—Ապրիս զաւակս, Աստուած մէկին փոխարէն հազար պիտի տայ քեզի. հիմա կիրակուրէն վերջ կ'ելլանք Տաղրեաններուն կ'երթանք, դրամները կը յանձնենք և այս առիթով ձեռք կը բերենք անոնց բարեկամութիւնը, որուն չնորհիւ միայն կրնաս այս հինգ հարիւր ոսկիին կրկինը շահիլ։

Կրկինը քիչ է, հարիւրապատիկը ըսէ, այսչափ առնն է աշխատանոց բացած եմ, նկարչութիւն կ'ընեմ, դեռ հինգ փարանին չի տեսայ։

—Կամաց կամաց, ատանկ արհեստները մարդ ճանչնալով կը մշակուին, իմ գործս ի՞նչ էր, նոր գործի սկսած ատենիս խելքդ չի հասնիր, չաբաթական հազիւ քսան ղրուշ կը շահէի, այսօր փառք Աստուծոյ։ Վաղը Տաղրեան էֆէնտին ամենէն մեծ բարեկամը պիտի ըլլայ քեզի, բնականաբար շատ մը յանձնարարութիւններ պիտի տայ ինքը և իր ատոմճանակից մարդիկն ալ մէկիկ մէկիկ պիտի առաջնորդեն քեզ, ո՞վ գիտէ, մէկ երկու տարիէն ի՞նչ գիտես որ մեծ նկարիչ մը չըլլաս։

—Ապացուցուած ճշմարտութիւն է, ո՞վ կը տարակուսի արդէն, երեւակայութիւնով ըլլալէն ետք...։

(Շարունակելի)